

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Grenadiers.

Redacteuren:

M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf.

A. Q. H. DIJXHOORN, Majoor der Infanterie.

P. W. PIETERS, Ritmeester der huzaren.

A. ETERMAN, Kapitein der artillerie.

J. H. COUZY, Eerste-luitenant der artillerie, werkzaam
bij de II Afd. B. van het Departement van Defensie.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag — Tel. 117783 en 117784
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—
Postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V.

107de JAAR No. 1

NADRUK VERBODEN

JAN. 1938

I N H O U D.

	Blz.
De Duitse Weermachtsmanoeuvres 1937, door M. R. H. CALMEIJER	2
Nieuwe Uitgaven.....	6, 21, 26, 31
Inleidende Gevechten.....	7
Adviezen en Inlichtingen.....	13
Militaire Verdedigings-voorbereiding op Motortechisch Gebied, door Ir. P. H. V. D. TRAPPEN	14
LUDENDORFF, 1865—1937, door P. J. ERKENS	22
Beschouwingen over Buitenlandsche Legers, door M. VAN LOKHORST.....	27
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht	32
Uit de Vakpers	39

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1938

DE DUITSCHE WEERMACHTS- MANOEUVRES 1937

DOOR M. R. H. CALMEIJER,
Kapitein van den Generalen Staf.

In September 1937 werden in DUITSCHLAND voor het eerst „weermachtsmanoeuvres” gehouden, d.w.z. manoeuvres, waarbij de drie deelen der weermacht — leger, vloot en luchtmacht — onder gemeenschappelijk bevel optraden. Voorbereiding en uitvoering van een dergelijke gecombineerde oefening worden in DUITSCHLAND vergemakkelijkt doordat reeds in vreedstijd de drie weermachtsdeelen een gemeenschappelijken opperbevelhebber hebben in den Veldmaarschalk VON BLOMBERG, tevens Minister van Oorlog (= in ons ambtelijk Nederlandsch „van Defensie”). Bovendien was ook de burgerbevolking op ruime schaal ingeschakeld, daar tot ver buiten het eigenlijke manoeuvregebied (o.a. te BERLIJN) luchtafweer en luchtbeschermingsdienst, met verduistering, enz. in werking traden. Het is te verwachten, dat men in dit laatste opzicht in de toekomst nog verder zal gaan, want Luitenant-generaal HALDER, hoofdhulp Leider bij het leger, schrijft daaromtrent in „*Die Wehrmacht*” van 28 Sept. 1937: „Het is een kwestie van tijd, wanneer wij de eerste groote manoeuvres zullen beleven, waarbij het geheele dagelijksche leven van de burgerbevolking in een uitgestrekt gebied voor zekeren tijd aan de eischen van de oorlogswerkelijkheid wordt onderworpen en ieder staatsburger manoeuvredeelnemer wordt”. Dat de „totale oorlog” een dergelijke voorbereiding eischt, is een consequentie, die zich o.i. inderdaad opdringt. Generaal DEBENEY, oud-Chef van den Generalen Staf van het Fransche leger, die in het dagblad „*Excelsior*” van 15 Nov. j.l. een beschouwing aan de Duitsche manoeuvres wijdde, brengt het nieuwe aspect van deze „oefening in den totalen oorlog” naar voren in de woorden: „La caractéristique principale de ces manoeuvres semble donc bien avoir été le souci de la guerre totale en mettant en oeuvre sous un même commandement l’armée, la marine, l’aviation et même la population”.

Aan de weermachtsmanoeuvre lag, in het kort weergegeven, de volgende *onderstelling* ten grondslag. Een Blauwe Ooststaat en een Roode Weststaat, wier gemeenschappelijke grens wordt gevormd door een N.-Z. lijn dwars door Duitschland getrokken, geraken in oorlog. Tot Blauw behoort ook Oost-Pruissen. Rood heeft een voorsprong bij de concentratie verkregen en opent het offensief. Blauw brengt over zee troepen uit Oost-Pruissen over, hetgeen de Roode marine tevergeefs tracht te verhinderen.

Bij het begin der operatiën werd de Roode *luchtmacht* massaal ingezet voor het *telkenmale herhaald bombardeeren van BERLIJN, de Blauwe hoofdstad*, „niet zoo zeer wegens de daarmede aan te richten materiele schade, als om de morele kracht van den vijand in dit levenscentrum te schokken” (Majoor van den Gen. Staf LAMEY in „*Die Wehrmacht*”). De Blauwe luchtmacht trachtte zulks

te beletten. Hierdoor moest Rood zijn prooi loslaten en ontspan zich een *strijd om het overwicht in de lucht*. Naarmate de legers elkaar naderden, werden de luchtsrijdkrachten meer en meer ingezet in *rechtstreeksche samenwerking met de strijdkrachten te land*, waarbij een legerkorps op een zwaartepunt zich verscheidene eskaders gevechtsvliegtuigen zag toegewezen. De Britsche Generaal-majoor TEMPERLEY, die als gast van Maarschalk VON BLOMBERG de manoeuvres bijwoonde, zegt omtrent het optreden van deze gevechtsvliegtuigen in de „Daily Telegraph”: „De geweldige schaal waarop de gevechtsvliegdienst werd ingezet tegen vijandelijke troepen en artillerie overtrof alles, wat wij in dit opzicht tot dusver zagen. Deze strijdwijze zal in een toekomstoorlog een rol van betekenis spelen”. Dit oordeel wordt o.i. bevestigd door de berichten uit SPANJE en CHINA. Punt 41 van onze „Gevechtshandleiding”, ongetwijfeld juist met het oog op de luchtsrijdkrachten, die wij bezaten toen dit punt werd geschreven, zal, nu ons leger een modern leger gaat worden, o.i. dan ook moeten worden herzien.

De luchtsrijdkrachten werden derhalve op zeer soepele wijze gebruikt, nu eens gecentraliseerd, dan weer gedecentraliseerd, zooals alleen mogelijk is bij het bezit van een luchtmacht, in tegenstelling tot luchtsrijdkrachten, die van te voren over leger en vloot zijn verdeeld.

Te land werden de Roode operatiën in MECKLENBURG ingezet met een *vleugeloperatie van een pantserdivisie*. Deze divisie (verkenningafdeeling; vechtwagen brigade van twee regimenten à twee afdeelingen à vier compagnieën wagens; gemotoriseerde brigade van twee regimenten; pantserafweer afdeeling; regiment lichte houwitsers; trein) werd 's nachts gereed gesteld in een zeer moeilijk terrein onder stroomenden regen. Des morgens brak zij door den nog slechts zwak bezetten Blauwen vleugel heen, rukte in den loop van den morgen ongeveer 15—20 km op en wilde zich tegen den rug van de Blauwe hoofdstelling keeren. Het terrein van deze opmarsch (zie „Reichskarte” 1 : 100.000 „Einheitsblatt” 36) is opmerkelijk met het oog op de capaciteit van de Duitse vechtwagens. Het bestaat uit heuvelachtig bouwland, met verheffingen tot omstreeks 85 m, waartusschen weilanden en boschperceelen van naald- en loofhout. In de opmarschrichting voerde geen enkele kunstweg, slechts landwegen en voetpaden. Door de voorafgegane slagregens was de bodem doorweekt en werkte „wie Schmierseife”. Echter kwam in het opmarschterein geen enkele waterloop voor.

Tegen den middag stieten de vechtwagens op een Blauwe *grendelstelling* ter breedte van omstreeks 15 km. Deze vond aanleuning aan twee meren en steunde in front op enkele groote boschperceelen en dorpen. Zij was bezet door *Blauwe reserves*, bestaande uit een regiment infanterie, gemotoriseerde pantserafweercompagnieën en gemotoriseerde pioniercompagnieën. De pioniers hadden met hun mijnen — zoomede door verhakkingen — de bosch- en dorpsranden versperd. Het pantserafweergeschut beheerschte het open tusschen-terrein, de infanterie sperde met haar vuur tegen 's vijands infanterie en belette zodoende mede een Roode terreinverkenning. Wij zien hier *de drie elementen, waaruit de reserve van een groote eenheid moet bestaan*, wil zij werkzaam zijn. Tevens zien wij *de pioniers met hun mijnen optreden als strijdende troep, niet achter, maar in het front*. De hedendaagsche pioniers zijn dan ook niets anders dan infanterie strijdende met technische wapenen, in de eerste plaats met mijnen. Voorts wijzen wij op de *verhoogde betekenis van bosschen en dorpen in een verdedigingsstelling*.

Voor deze versperring hield de pantserdivisie halt. Zij zou haar waarschijnlijk

hebben kunnen doorbreken, doch niet dan na een tijdroovende voorbereiding (verkenning, opruiming van mijnen door artillerievuur) of ten koste van overmatige verliezen. De D.C. gaf er den voorkeur aan, nog verder om te halen en zoodoende de Blauwe grendelstelling te omtrekken. Nog in den middag werd deze manoeuvre volbracht en na een marsch van nogmaals 30—35 km bevond de Roode pantserdivisie zich tegen het vallen van den avond op ongeveer 10 km achter de Blauwe hws. Zonder echter dien dag tot den aanval in 's vijands rug te kunnen over gaan. Een inzender in de „*Deutsche Wehr*” van 28 Oct. 1937 meent, dat een moderne cavalerie-divisie dit wel zou hebben volbracht, daar zij sneller zou hebben kunnen oprukken. Het is o.i. echter de vraag of deze niet reeds in den vroegen morgen bij het doorbreken van den Blauwen vleugel zou zijn gestrand.

„Wie omvat, wordt omvat”. Den volgenden morgen zag de Roode pantserdivisie zich zelf bedreigd. De Blauwe Opperbevelhebber had in den nacht een juist geconcentreerde divisie doen oprukken om de in den rug der Blauwe stelling doorgedrongen tegenstander zelf in den rug te vatten. Nu bleek echter wederom de groote soepelheid van de Duitsche pantserdivisie. De op motorvoertuigen verplaatsbare brigade vormde, gesteund door de artillerie, snel een verdedigend front. Hierachter stelde de pantserbrigade zich op. Toen de tegenstander tot den aanval was overgegaan en zich op het Blauwe front had vastgebeten, gingen de Roode vechtwagens hier doorheen tot een tegenoffensief over, met als resultaat, dat de Roode divisie uiteen werd geslagen en voor de rest van den dag uitviel.

Het succes uitbuiten kon de pantserdivisie niet, daar zij thans haar eigenlijke opdracht: „aanval in den rug van de Roode stelling” moest vervolgen. Deze stelling was intusschen door een frontalen aanval gebonden en de bezetting geraakte dus nu tusschen twee vuren. Het resultaat was een bijna volkomen „*CANNAE*”. Van het gros eener divisie konden slechts „*Trümmer*”, zooals Majoor LAMEY het in zijn reeds geciteerd artikel noemt, tegen den avond door een opengebleven gat ontkomen. Hier hadden wellicht „*valschermtroepen*” een taak kunnen vinden om ook dit gat te stoppen! Dit jongste wapen trad te dezer plaatse echter niet in werking.

Na deze successen — een divisie uiteengeslagen, beslissend bijgedragen tot de vernietiging van een tweede divisie — moest de pantserdivisie worden teruggenomen om het zeer vervuilde en met leem overdekte materieel na te zien.

De in het voorgaande in enkele lijnen weergegeven operaties toonen duidelijk tot welke capaciteiten een moderne pantserdivisie met haar hulpwapens in staat is, doch tevens aan welke beperkingen haar optreden is gebonden. Mijnversperringen en pantserafweergeschut — bewaakt door infanterie — kan zij niet zonder meer onderste boven rijden. Voor terrein- en bodeminvloeden blijft zij gevoelig, al wordt het materieel ook in dit opzicht steeds verbeterd.

Men hoede zich er voor uit de ervaringen in SPANJE tot onderschatting van het pantserwapen te geraken. Allereerst treden bij één aanval, zooals bij de onderhavige manoeuvres vertoond, op enkele km's frontbreedte, wellicht vier maal zooveel vechtwagens op als zich op het geheele honderden km's lange Spaansche front bevinden. Voorts is dit laatste materieel datgene, wat anderen wel kwijt hebben willen zijn. En tenslotte . . . er wordt in SPANJE geen aanval van eenige beteekenis meer ondernomen zonder steun van vechtwagens!

Op een der laatste manoeuvredagen volbracht het pantserwapen aan Blauwe zijde nog een opmerkelijke verrichting. De rollen waren toen omgekeerd.

Blauw was, na aankomst van versterkingen, o.m. uit OOST-PRUISSEN, tot den aanval overgegaan. Na een vergeefsche poging 's vijands front te doorbreken, ging een Blauwe *panzerdivisie* volkomen verrassend tot een *nachtelijken aanval* over. Deze werd in de lucht begeleid door eskaders gevechtsvliegtuigen. Van gericht vuur kan daarbij geen sprake geweest — echter ook niet bij de afweerpapieren — doch de moreele indruk moet geweldig zijn geweest. Een der manoeuvre deelnemers beschrijft dit in het meermalen geciteerde „*Wehrmacht*” nummer met de volgende woorden.

„Mit dem Geheul eines aus dem Firnament heranrasenden Dämonenheeres fegen feindliche Jäger heran. Eine Kette, zwei Ketten, eine ganze Staffel.

Deutlich hört man ihre M.G.'s durch das Geheul der Motoren hindurch. — — —

Dann ein immer mehr anschwellendes Fauchen und rhythmisch gleichmässiges Klirren.

Panzer, und immer neue Panzer. Sie wachsen aus der Nacht, und vor ihnen her tanzt ein mörderisches Feuerwerk von Funken, ein Gestiebe weissglühender Punkte. Das Feuer aus unzähligen M.G.-Läufen, aus Kampfwagen und Abwehr, erfüllt das Gewölbe der Nacht mit einem einzigen ungeheuren, metallischen Schrei.

Panzer, und noch einmal Panzer! Schatten und Feuerzungen, wohin man sieht!

Jetzt von links her, jetzt im Rücken . . .

Die am Dorfrand gestaffelten Paks haben da und dort ihr Ziel gefunden, aber längst sind sie überrannt.

Neue Schatten gebiert die Nacht, und jetzt ist es das Ende.

Wie eine erlöschende Flamme sinkt das Getöse in sich zusammen. Überall, auf beiden Seiten, summt jetzt der Strom in den Fernsprengeräten auf, hasten Melder durch die Nacht, fegen Krafträder durch Waldwege und Wiesenpfade:

„Panzerwagen durchgebrochen!”

Wij gelooven niet, dat het mogelijk zal zijn bij een dergelijken aanval diep door te stooten, nog minder dan bij een nachtaanval met infanterie. Wel moet het mogelijk worden geacht op deze wijze een bijna verkregen doorbreking te voltooien of — kort voor het aanbreken van den dag — een aanval in te leiden.

Welk een gelukkige beslissing dat, blijkens een onlangs afgelegde verklaring van den Minister van Defensie, het Nederlandsche leger eerlang ook over vechtwagens zal kunnen beschikken en dan, met en tegen deze wagens, eindelijk de ervaringen zal kunnen gaan verzamelen, waarover anderen reeds in zoo ruime mate beschikken!

Bij de *zeven dagen* durende manoeuvre werd buitengewoon veel van aanvoerders en troepen gevergd, doch bovenal van de *infanterie*. Ondanks alle technische hulpmiddelen blijft de infanterie in het Duitsche leger dan ook het hoofdwapen, waarbij het een eer is te mogen dienen. „*Ein Heer ist so gut oder so schlecht wie seine Infanterie*”, schreef Maarschalk VON BLOMBERG in het 15 Nov. j.l. verschenen eerste nummer van het nieuwe tijdschrift „*Deutsche Infanterie*” en noemde daarbij „der einfache Infanterist” „der hochachtbarste Soldat der deutschen Armee”. Niet alleen met woorden, doch ook met daden

wordt deze opvatting tot uitdrukking gebracht. De uitrusting der infanterie is de laatste jaren steeds verbeterd, aan de infanterie wordt het grootste percentage vrijwilligers toegewezen, een *oefentijd van twee jaar* acht men noodig om eenheden te vormen, die geheel „ingespeeld” zijn, terwijl men voor de opleiding van den enkelen man en de kleine eenheden één jaar het minimum acht.

„Langemark sollte all denen eine Warnung sein, die da wännen, dasz sie einen vollwertigen Kämpfer der Infanterie nach kurzer Abrichtung ins Feld zu stellen vermögen” schrijft Generaal-majoor METZ, leeraar aan de „Kriegsakademie”, in het „Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften” (Zweiter Band, blz. 323).

Het resultaat van de Duitsche opleiding beschrijft Generaal TEMPERLEY met de woorden: „Ik zag de infanterie van een divisie bij den aanval. Zij ging geopend voorwaarts. Haar formatie was ijler dan verleden jaar. Elk voordeel, dat het terrein bood, werd uitgebuit en de lagere aanvoering was uitstekend”.

Ook voor de Nederlandsche infanterie gloort thans een nieuwe dageraad. Verlost van haar „bloedarmoede”, zal de voor onze omstandigheden aanneemelijke eerste-oefentijd van 11 maanden in staat stellen volwaardige aanvoerders en troepen te vormen. Dat deze tijd intensief zal moeten worden benut om dit resultaat te bereiken, kan slechts worden betwijfeld, door wie niet weet wát eigenlijk in een modern leger moet worden geoefend. Men bedenke daarbij ook, dat het niet gaat om het doorloopen van een afgepaste hoeveelheid „leerstof”, maar om het vormen van *soldaten*, d.w.z. zelfbewuste weerbare mannen, moreel en fysiek gestaald om den verschrikkingen van den modernen oorlog het hoofd te bieden, samengesmeed tot hechte eenheden, onder aanvoerders die, door tal van oefeningen, in staat zijn het in hun handen gelegde oorlogsinstrument met zelfvertrouwen te hanteeren.

De manoeuvres werden besloten met een demonstratieven aanval, waarbij alle wapens, in een grootsche machtsontplooiing op een betrekkelijk kleine ruimte, onder de oogen van HITLER en MUSSOLINI hun volle kunnen toonden.

Het tijdschrift „Wehrmacht”, uitgegeven door het „Reichskriegsministerium” teneinde kennis en begrip omtrent de weermacht onder het volk te verbreiden en voor zeer geringen prijs aan alle kiosken, enz. te verkrijgen, deed een fraai geïllustreerd extra-nummer het licht zien, dat op populaire wijze de bevolking in kennis stelde met het verloop der manoeuvres en zodoende er toe bijdroeg den reeds zoo hechten band tusschen volk en weermacht nog te versterken.

NIEUWE UITGAVEN

„Handbuch des Völkerrechts”. Das System der politischen Staatsverträge seit 1918, door PAUL BARANDON. Uitg.: Verlag von W. Kohlhammer, Stuttgart 1937. Prijs: RM 16.—.

INLEIDENDE GEVECHTEN

EEN TACTISCHE OEFENING OP DE KAART ¹⁾

Algemeene Oorlogstoestand.

Een blauw Westleger had begin Juni zijn voorbereidingen voor een IJssel-overgang ten Zuiden van Olst nagenoeg voltooid.

Een rood Oostleger, hetwelk zich aanvankelijk op den Oostelijken IJsseloever ter verdediging had ingericht, heeft den Blauwen aanval echter niet afgewacht, doch vrijwillig den terugtocht in algemeen Z.O. richting aangevaard. Door de aanwezigheid van den IJssel en tengevolge van de door Rood achtergelaten troepen en uitgevoerde vernielingen vorderde de opmarsch van Blauw slechts langzaam, waardoor de Roode hoofdmacht een groote voor-sprong op die van Blauw heeft kunnen verkrijgen.

Sinds den morgen van 16 Juni zette de Roode hoofdmacht den terugtocht echter niet verder voort. Met eenige uit O. richting aangevoerde reserve divisiën begon zij zich ter verdediging in te richten West van Winterswijk in de algemeene lijn Miste — Korle — Meddoo

Op 17 Juni te circa 10.00 hebben de voorhoeden van de oprukkende blauwe strijdkrachten de gevechtsaanraking tot stand gebracht met de roode voorposten, welke waren opgesteld in de algemeene lijn Westrand van Breedevoort — Westrand Korenburger Veen — pl. 39 kwg. van Groenloo naar Winterswijk.

Bijzondere Oorlogstoestand Blauw (in eigen land).

De VIe Divisie is opererend in het vak, aangeduid op de schets; de toestand bij deze Div. is te 11.00 zooals mede daarop is aangegeven.

Naar aanleiding van op dit uur door C.-VI Div. van C.-III D.G. ontvangen bevelen, geeft eerstgenoemde het volgende bevel (te beschouwen als een samenvatting van reeds uitgegeven waarschuwingen — c.q. bijzondere bevelen).

VIe Divisie
Sectie I,1
No. B.

G E H E I M.

Exemplaar No.

Cp., 17 Juni 13.00.

Algemeen bevel voor den aanval op 's vijands voorposten.

1. *De vijand* heeft voor zijn hws. voorposten opgesteld in de lijn: zie schets, aan welke klaarblijkelijk een weerstandbiedende taak is opgedragen.

2. *Eigen toestand.* De divisiën in eerste linie hebben over het geheele front de gevechtsaanraking met 's vijands voorposten tot stand gebracht.

¹⁾ Kaarten: 1 : 50.000 de bladen Aalten en Groenloo. (blad Aalten uitgave 1926).

3. *De VIe Divisie* zal nog heden 's vijands voorpostenstelling aanvallen en doordringen tot de Schaarsbeek, vanwaar later de aanval op 's vijands hws. zal worden ondernomen.

Tegelijk met de VI Div. valt rechts de II Div. aan, den nadruk leggende ten Noorden van Breedevoort, en links de V Div., den nadruk leggende tusschen het Meddosche veen en den kunstweg Groenloo—Winterswijk.

4. *Aanvalsplan.*

Aanval van III—6 R.I. en I—3 R.I. gelijktijdig op een front van pl.m. 800 m. richting Oudhuis, de rechtervleugel 400 m. Zuid van den kunstweg Vragender—Winterswijk.

Gevechtsdoel: bedekte rand op den W. oever van de Schaarsbeek.

5. *Troepenindeeling en regeling van de commandoovering.*

Het divisievak wordt in 2 vakken verdeeld, scheidingslijn is de lijn 400 m. Zuid en evenwijdig aan den kunstweg Ter Horst—Korle.

C.—6 R.I. neemt het bevel op zich in het N. vak en krijgt (houdt) onder zijn bevel: 6 R.I. (min .I), I—3 R.I., 6 E.W., 3 C.W. en 6 M.C. (is te 12.00 bij cp. van C.—6 R.I.).

Zie voorts 6 M.C. punt 8.

C.—I—6 R.I. neemt het bevel op zich in het Z.vak; troepen: I—6 R.I.

Uitgangstelling voor de troepen in het N. vak: de W helling van de terrein-golving bij Vragender.

6. *Artillerie.*

Rechtstreekschen steun Noordvak: I—7 R.A. (min 1 batterij) en II—7 R.A.

Rechtstreekschen steun Zuidvak: 1 batterij van I—7 R.A.

Algemeene opdrachten: III—7 R.A.

I—7 R.A. en II—7 R.A. veranderen niet van stelling.

III—7 R.A. moet kunnen vuren tot den kunstweg, welke van Korle in Z. richting loopt.

Tijdens den aanval moet artillerie, opgesteld W. van 's vijands frontlijn worden bestreden door den D.A.

7. *Inleidende beschieting.*

Van 15.50—16.00 in het bijzonder in het N. vak en op die aangrenzende terreingedeelten in het Z. vak, van waaruit vuur in het N. vak kan worden gebracht.

I—15 R.A. neemt deel aan de inleidende beschieting in ons divisievak.

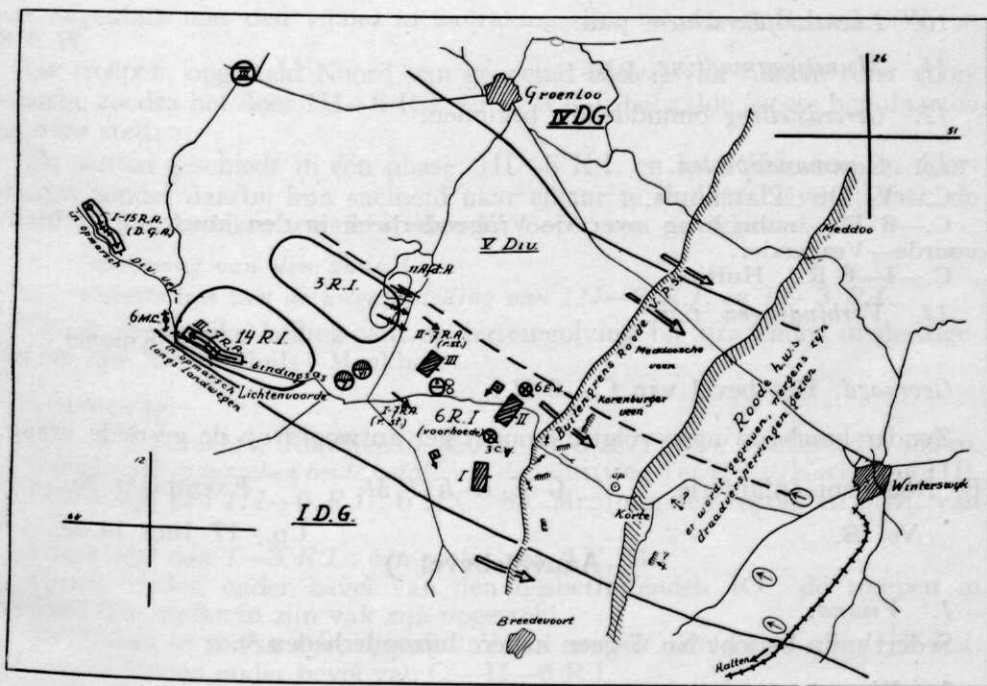
De infanterie neemt deel aan de inleidende beschieting, waartoe C.—6 R.I. de door hem gewenschte vuurorganen kan doen opstellen vóór de uitgangstelling.

8. *Uitvoering van den aanval.*

C.—6 R.I. doet te 16.00 III—6 R.I. en I—3 R.I. gelijktijdig aanvallen op een frontbreedte van 800 m.; het zwaartepunt bij het rechter bataljon, dat zich tot elken prijs moet meester maken van Ter Horst en daarna moet doordringen in de richting Oudhuis tot dat de bedekte rand op den W. oever van de Schaarsbeek is bereikt.

6 M. C. mag de lijn der voorhoeden niet overschrijden. Deze comp. komt op mijn bevel weder te mijner beschikking.

C.—I—6 R.I. ondersteunt met vuur den aanval in het N. vak in het bij-

zonder door vuur te brengen op den Noord- en Noord-West rand van het boschperceel bij Lage Meind. Zoodra de aanval in het Noordvak zulks mogelijk maakt dringt I—6 R.I. mee naar voren en tracht eveneens den bedekten rand op W. oever van de Schaarsbeek te bereiken.

In beide vakken moeten de troepen, zoodra zij het gevechtsdoel hebben bereikt zich krachtig ter verdediging inrichten.

Artillerie.

I—15 R.A. zal den aanval van de VI Div. ondersteunen. Zoowel I—15 R.A. als III—7 R.A. zijn bestemd om in de 1e plaats den aanval in het Noordvak te beschermen en den rechtstreekschen steun in dat vak te versterken.

III—7 R.A. vuurt van 16.00—16.30 op den Noord- en Westrand van het boschperceel bij Hooge van Hooge Meind.

I—15 R.A. vuurt van 16.00—16.20 op het boschperceel N.O. van Geerkink.

Beide afdelingen verplaatsen daarna haar vuur resp. naar boschperceel Meind van Hooge Meind en naar hoogte 30 Zuid van Korenburger Veen. Op sein serie seinpatronen met één roode ster af te geven door 6 R.I. eindigen beide afdelingen het vuur op de genoemde punten.

Wanneer het aanvalsdoel is bereikt worden stormvuren voorbereid door III—7 R.A. West van Korle, door I—15 R.A. West van Oudhuis. Stormvuursein: serie seinpatronen met drie witte sterren.

9. *Van de hoofdmacht* schuift C.—14 R.I. één bataljon van zijn regiment vooruit naar Tongerlo (aankomst aldaar niet vóór 15.30) teneinde zoonoodig in het Zuidvak te worden ingezet.

De rest van de hoofdmacht blijft ter plaatse.

10. *Luchtstrijdkrachten.* p.m.
11. *Munitieaanvulling.* p.m.
12. *Gereedstelling* onmiddellijk beginnen.
13. *Commandoposten.*
C.—VI Div. Platenhuis;
C.—6 R.I. nabij brug over de Vragenderbeek in den kunstweg Lichten-
voorde—Vragender.
C.—I—6 R.I. Huiting.
14. *Verbindingen.* p.m.

De Kolonel,

Gevraagd: Het bevel van C.—6 R.I.

Zonder beschouwingen volgt hieronder het antwoord op de gestelde vraag.

6e Regiment Infanterie. *G E H E I M.* Exemplaar No.
No. B. Cp., 17 Juni 14.00.

Aanvalsbevel ¹⁾**1. *Vijand.***Sedert mijn bericht No. 7 geen nadere bijzonderheden ²⁾.**2. *Eigen toestand en voornemens.***

De VI Divisie zal nog heden 's vijands voorposten aanvallen en doordringen tot de Schaarsbeek.

Onder mijn bevel blijven of komen: 6 R.I. (min I), I—3 R.I., 6 E.W., 3 C.W. en 6 M.C.

I—6 R.I. treedt onder rechtstreeksch bevel van C.—VI Divisie.

6 R.I. zal aanvallen in een vak Noord begrensd door de lijn Menkhorst (700 m Noord van Vragender) = Veenhuis; Zuid begrensd door een lijn getrokken van Schilderink (1 km West van Vragender) 400 m Zuid van en evenwijdig met den kunstweg Ter Horst/Korle.

Rechts van 6 R.I. valt I—6 R.I. — partij trekkende van het door ons bepaalde succes — zelfstandig aan.

Links van 6 R.I.-valt de V Divisie krachtig aan ten Noorden van het Meddoosche Veen. De troepen van de V Divisie, welke aan het aanvalsvak van 6 R.I. grenzen gaan eerst voorwaarts als zij daartoe — als gevolg van het door ons behaalde succes — kans zien.

3. *Aanvalsplan.*

Een gelijktijdige aanval van III—6 R.I. en I—3 R.I. in een vak Noord begrensd door een lijn getrokken van Fluiters 400 m Noord van en evenwijdig met den kunstweg Ter Horst/Korle, Zuid begrensd door de scheidingslijn met I—6 R.I.

Beide bataljons stellen zich tot den aanval gereed achter de troepen, die op

¹⁾ Dit bevel te beschouwen als een samenvatting van verschillende bevelen, welke afzonderlijk zijn uitgegaan, naar gelang de bijzondere bevelen van C.—VI Divisie bij C.—6 R.I. binnen kwamen.

²⁾ Bericht No. 7 is gegaan naar alle Cn., welke onder bevel van C.—6 R.I. werden gesteld.

het oogenblik met den vijand in aanraking zijn, n.l. II—6 R.I., 3 C.W. en 6 E.W.

De troepen, opgesteld Noord van genoemd aanvalsvak rukken eerst voorwaarts, zoodra het door III—6 R.I. en I—3 R.I. behaalde succes hen daartoe in staat stelt.

De aanval geschiedt in één phase; III—6 R.I. en I—3 R.I. dringen voorwaarts zonder daarbij hun snelheid naar elkaar te regelen. Gevechtsdoel: de rand van het bedekte terrein op den W. oever van de Schaarsbeek.

4. *Uitvoering van den aanval.*

a. *Voorste lijn van de uitgangstelling van III—6 R.I. en I—3 R.I.*

Op de Westelijke helling van de terreingolving bij Vragender in de algemeene lijn Nieuwenhuls—Menkhorst.

Groeppeering.

III—6 R.I. rechts, frontbreedte 450 m; I—3 R.I. links, frontbreedte 350 m.

Scheidingslijn tusschen beide bataljons: de kunstweg Ter Horst/Korle (aan III).

Toegevoegd aan III—6 R.I.: 6 M.C., 6 C.Mr. (min één sectie) en 6 Bt. van 6 veld.

Toegevoegd aan I—3 R.I.: één sectie van 6 C. Mr.

Voorts treden onder bevel van den desbetreffenden B.C. de troepen in voorste lijn, welke in zijn vak zijn opgesteld.

De troepen in voorste lijn, opgesteld Noord van het aanvalsvak van I—3 R.I. blijven of treden onder bevel van C.—II—6 R.I.

Regimentsreserve de troepen in voorste lijn, opgesteld in het aanvalsvak van III—6 R.I. en van I—3 R.I. zoodra zij door deze bataljons zijn doorschreden.

b. Te 16.00 gaan III—6 R.I. en I—3 R.I. uit de uitgangstelling voorwaarts, daarbij gesteund door het vuur uit een vuurbasis, waartoe de B. Cn. de door hen noodig geoordeelde vuurorganen tijdig naar voren moeten schuiven.

III—6 R.I. legt het zwaartepunt links en stelt zich met inspanning van alle krachten in het bezit van het boerderijen complex Ter Horst.

I—3 R.I. legt het zwaartepunt rechts en stelt zich in het bezit van het perceel houtopslag ten Noorden van den kunstweg.

Zoodra de bataljons genoemde aanvalsdoelen hebben bereikt, moeten zij, op initiatief van den betrokken B.C. verder doordringen tot het gevechtsdoel (zie laatste zinsnede van punt 3) is bereikt. C.—III—6 R.I. mag 6 M.C. niet doen opruken voorbij de lijn, waarin thans de voorhoede ligt.

C.—II—6 R.I. doet den aanval van I—3 R.I. met vuur steunen in het bijzonder door het doen afgeven van onderdrukkingsvuur op de boschperceeltjes in het N. gedeelte van zijn vak, van waaruit de aanval van I—3 R.I. flankerend onder vuur kan worden genomen. Zoodra de gelegenheid daartoe gunstig is, doet hij zijn troepen mede voorwaarts gaan.

Is het gevechtsdoel bereikt, dan zetten de troepen zich in het terrein vast en organiseeren een krachtig afsluitingsvuur voor hun stelling.

c. *Regimentsreserve.*

De troepen, welke door III—6 R.I. en I—3 R.I. worden doorschreden, blijven voorloopig in stelling liggen en wachten mijn nadere bevelen af.

d. *Regimentspatrouille.*

Bij mijn commandogroep.

5. *Gereedstelling.*

III—6 R.I. en I—3 R.I. marcheeren terstond af naar hun uitgangstelling.

6. *Artillerie.*

De aanval wordt voorafgegaan door een inleidende beschieting van 15.50—16.00, waaraan behalve de D.A. ook deelneemt I—15 R.A. *en de infanterie.*

De aanval van het regiment wordt rechtstreeks gesteund door I—7 R.A. (min één batterij) en II—7 R.A. Deze afdeelingen staan in stelling onderscheidenlijk 500 m N.O. van de begraafplaats Lichtenvoorde en op het Vragender Veld.

Voorts wordt de aanval door III—7 R.A. en I—15 R.A. als volgt beschermd:

III—7 R.A. vuurt van 16.00—16.30 op den Noord- en den Westrand van het boschperceel bij Lage van Lage Meind.

I—15 R.A. vuurt van 16.00—16.20 op boschperceel N.O. van Geerkink.

Beide afdn. verplaatsen daarna haar vuur; III—7 R.A. naar boschperceel bij Meind van Hooge Meind; I—15 R.A. naar hoogte 30 Zuid van het Korenburger Veen.

Het vuur van deze afdeelingen blijft aldaar liggen tot de desbetreffende B.C. het vuurwerksein „serie seinpatronen met één roode ster” doet afgeven.

Wanneer het gevechtsdoel is bereikt bereidt III—7 R.A. stormvuur voor West van Korle, I—15 R.A. West van Oudhuis. Stormvuursein: Serie seinpatronen met drie witte sterren.

Een uittreksel van het vuurplan van I- en II—7 R.A. volgt zoo spoedig mogelijk.

7. *Inlichtingsdienst.*

Regimentsuitkijkpost op te richten op hoogte 35,8 Zuid van Vragender; zoodra daartoe gelegenheid is nabij pl. 50 aan den kunstweg Ter Horst/Korle. De regiments-uitkijkonderofficier kan hulppersoneel nemen van de regimentspatrouille.

8. *Commandoposten.*

Mijn cp. bij brug over de Vragenderbeek in den kunstweg Lichtenvoorde/Vragender.

Cp. III—6 R.I. in de uitgangstelling bij Schilderink, I—3 R.I. bij Ruïne te Vragender.

Cp. II—6 R.I. bij Harmelink.

Zoodra het gevechtsdoel is bereikt verplaats ik mijn cp. naar Vragender.

9. *Verbindingen.*

In de uitgangstelling mijn cp. te verbinden (ook telefonisch) met die van C.—III—6 R.I., C.—I—3 R.I., C.—II—6 R.I. en regiments-uitkijkpost.

De verbindingen met de B. Cn. te verlengen, naarmate de aanval vordert en de cp. der B. Cn. voorwaarts worden verplaatst.

Verbindingsvliegtuig: p.m.

De Luitenant-Kolonel,

P.

AAN:

C.—III—6 R.I.	No. 4	} Ter uitvoering.
C.—I—3 R.I.	„ 5	
C.—II—6 R.I.	„ 6	
C.—3 C.W.	„ 7	
C.—6 E.W.	„ 8	
C.—6 M.C.	„ 9	
C.—6 C. Mr.	„ 10	
C.—6 Bt. van 6 veld	„ 11	
C.—Vbd.A	„ 12	} Ter inlichting.
C.—VI Divisie No. 13, 14 15		
C.—I—7 R.A. „ 16		
C.—II—7 R.A. „ 17		

ADVIEZEN EN INLICHTINGEN

Vraag 39. „Is het aan militairen, die „van rijkswege van kleding en uitrusting „worden voorzien, geoorloofd in dienst, „naar eigen willekeur bij uitrukkende „diensten, op wacht enz. *eigen* schoeisel „te dragen. Bedoeld wordt, schoeisel, dat „niet ter vervanging komt van Rijks- „schoeisel”.

Oppervlakkig Art. 80 pt. 3 b. van het Regl. Inw. D. der K.L. Deel A lezende, moet het antwoord „*bevestigend*” luiden.

Daar de man met dit schoeisel geen inspectie maakt, omdat het niet tot de uitrusting behoort, is hier geen controle op, wat betreft bruikbaarheid bij marschen enz. Het is geen schoeisel in den zin van Art. 82 pt. 3 laatste zin. Daarom is het m.i. verboden dit in dienst, waar dan ook, te dragen.

Art. 82. pt. 1 Inw. D. geeft aan, dat o.a. het schoeisel door den C.C. moet worden goedgekeurd. Dit geldt eveneens voor het schoeisel, dat voor eigen rekening aangeschaft wordt en ter vervanging van gelijksoortige voorwerpen komt, welke anders door het Rijk worden verstrekt. (R. v. A. ad art. 42 § 7).

Art. 82 pt. 4 Inw. D. geeft aan dat de man verantwoordelijk is voor het goede onderhoud; dus ook voor het schoeisel, dat ter vervanging komt van Rijksschoeisel (R. v. A. ad art. 42 § 7 pt. 4); echter niet voor 't overige schoeisel, al kan door den C.C. hier wel invloed op worden uitge-

oefend. Deze invloed strekt echter niet, voor wat betreft de deugdelijkheid voor 't gebruik te velde.

Antwoord. In artikel 80 R.I.D.K.L. is een opsomming gegeven, welke afwijkingen van de uniform — zooals deze als model is vastgesteld — zijn toegestaan of verboden, al dan niet onder bepaalde omstandigheden.

Voor het dragen van eigen schoeisel, evenals b.v. het dragen van eigen ondergoed, het witte boord en de manchetten, is dit niet beperkt tot buiten dienst, hetgeen voor sommige andere kleding- en uitrustingstukken wel het geval is.

Met betrekking tot het ondergoed en het schoeisel is evenwel in punt 33 (§ 6) van het „Voorschrift kleding, enz.” bepaald, dat dit (in dienst) mag worden gedragen, mits de man in het bezit is van de voorgeschreven aantallen, de goederen door den compagniescommandant geschikt zijn bevonden en voor rekening van den eigenaar worden onderhouden en gereinigd. Punt 34 (§ 6) geeft de eischen aan waaraan deze goederen moeten voldoen.

Uit een en ander volgt dus, dat eigen schoeisel *alleen* onder de hiervoren gestelde voorwaarden *in dienst* mag worden gedragen. Dit schoeisel valt dan uiteraard onder het bepaalde in art. 82, derde lid R.I.D.K.L.

MILITAIRE VERDEDIGINGS-VOORBEREIDING OP MOTORTECHNISCH GEBIED

DOOR IR. P. H. V. D. TRAPPEN

Kapitein der Veldartillerie.

II (Vervolg van blz. 492).

C. IS STANDARISEERING OP DIT GEBIED MOGELIJK EN ZOO JA, WELKE MAATREGELEN DIENEN TE WORDEN GENOMEN.

Gaan wij allereerst na, hoe men dit vraagstuk in het buitenland tracht op te lossen.

Amerika.

Toen Amerika aan den Wereldoorlog ging deelnemen, moest het zich direct op groote schaal gaan voorzien van gemotoriseerd vervoer, waar het toen evenals ieder ander land nog vrij vreemd tegenover stond, daar de vrachtwagen-industrie pas in 1910 begonnen was wagens in eenigszins groote series af te leveren. Men moest koopen wat verkrijgbaar was, zoodat men aan het eind van den oorlog ruim 275.000 motorvoertuigen bezat, *doch van 200 verschillende fabrikaten.*

Dat het onderhoud en de aanvulling van een dergelijk wagenpark veel hoofdbrekens heeft gekost en vaak is mis gelooopen, is te begrijpen.

Door de opgedane ervaring wijzer geworden, heeft men zich dan ook na afloop van den oorlog gezet aan het verwerken van de verkregen ervaring en aan het organiseren van het motorisch vervoer in het leger, vooral *wat betreft het onderhoud en de aanvulling van de motorvoertuigen, daar hiermede de bruikbaarheid van het geheele apparaat staat of valt.*

Een der eerste maatregelen was, dat de regeering de automobiel-industrie ging beschermen en zoo noodig ondersteunen, teneinde daardoor invloed te kunnen gaan uitoefenen op de constructie der motorvoertuigen.

Verschiedende zeer doelmatige maatregelen werden genomen om militair-buikbare motorvoertuigen in de burgermaatschappij ingang te doen vinden, o.a. belastingverlaging, toeslag bij aankoop, subsidiesysteem, enz.

De normale commerciële motorvoertuigen hebben echter voor het specifiek militaire gebruik ernstige gebreken, welke men geleidelijk aan tracht op te heffen door een algemeene invoering van:

- z.g. zwevende assen,
- voorwielaandrijving,
- extra reductiebak,
- ballonbanden, al of niet voorzien van speciale loopvlakprofielen,
- radiators met groote koelcapaciteit enz.

Tevens tracht men door het aanbrengen van een tweede aangedreven achteras de normale vrachtwagens ook geschikt te maken voor het vervoer van materieel en personeel door het terrein.

Tot slot zijn zeer uitgebreide maatregelen getroffen om bij mobilisatie onmiddellijk te kunnen beginnen met de seriebouw der modernste typen van militaire motorvoertuigen.

Deze maatregelen hebben o.a. betrekking op:
de beschikbaarstelling van de grondstoffen,
de standarisering van bepaalde legervoertuigen,
de uitbreiding van bestaande fabrieken,
enz.

In verband met andere waardevolle ervaringen betreffende de *zeer beperkte bruikbaarheid der commerciële motorvoertuigen* kwamen de Amerikaansche technici en tactici tot de volgende conclusies:

de groote verscheidenheid in voertuigtypen leidt tot een schrikbarende personeel-, geld- en arbeidverkwisting in fabrieken en reparatie-inrichtingen;
door beperking van het aantal te gebruiken voertuigtypen en door een ver doorgevoerde standarisering moet een grondige vereenvoudiging worden verkregen, wat betreft:

de fabricatie dezer voertuigen,
de fabricatie der benodigde reserve-onderdeelen,
het opslaan dezer reserve onderdeelen en
de reviseering der motorvoertuigen.

Deze overwegingen waren de grondslagen, waarop het systeem van den kolonel TAYLOR was gebaseerd.

Hij stelde voor alle fabrikanten van vrachtautomobielen te verplichten de „*verbindingsvlakken*” van hunne bouwgroepen te normaliseeren, zoodat deze bouwgroepen *onderling verwisselbaar* zijn. (vanzelfsprekend voor zoover de trucks tot dezelfde belastingklasse behooren).

Onder bouwgroepen te verstaan, motorblok, radiator, wielen, versnellingsbak, remmechanisme, chassis, enz.

Hiermede wilde TAYLOR bereiken, dat belangrijke bouwgroepen van geheel verschillende constructie en ook van geheel verschillend fabriekaatsnel onderling verwisselbaar waren, daar de verbindingsvlakken met elkaar corresponderen.

Hiermede was het groote voordeel verkregen, dat men in noodgevallen in korten tijd uit b.v. vier buiten dienst gestelde motorvoertuigen van de merken X, Y en Z *een bruikbaar voertuig zou kunnen samenstellen*.

De waarde van bovenbesproken TAYLOR-systeem was zoo overtuigend, dat de Noord-Amerikaansche automobielen-industrie aan deze normalisering onderworpen is geworden.

TAYLOR ging echter nog verder met zijn systeem. In oorlogstijd zal een *groot aantal terreinvoertuigen noodig zijn*, welke men in de burgermaatschappij weinig zal aantreffen, daar hunne aanschaffing en onderhoud te duur zijn.

Hoe kan men deze voertuigen in tijd van nood snel verkrijgen? Ook de oplossing van dit probleem is in Amerika *voorbereid*. Bepaalde typen van commerciële motorvoertuigen worden tegenwoordig zoo geconstrueerd, dat men in oorlogstijd de normale voorrassen snel kan vervangen door aangedreven voorrassen, welke reeds in vredetijd zijn opgelegd.

Het aandrijfmechanisme is vanzelfsprekend hierop ingesteld, terwijl een

extra koppeling aanwezig is, om de voorwielaandrijving al of niet in te kunnen schakelen, afhankelijk van het rijden in het terrein of op den weg.

Men is in Amerika thans gekomen tot 18 verschillende typen van voertuigen en wel 5 chassis-grootten en 4 soorten van aandrijving (zie tabel I).

De uitwisselbaarheid van onderdeelen voor deze voertuigen bestaat per groep. Het aanpassingsvermogen van dit betrekkelijk klein aantal chassis aan een groot aantal militaire doeleinden is zeer groot. Hieruit volgt tevens het voordeel van economisch zijn in onderhoud en bij vervanging van de uitrusting door het uitwisselbaar zijn van *carrosserie, chassis en daarbij behorende eenheden*.

Volgens de Amerikaansche autoriteiten is het bovenomschreven systeem (aangevuld met een reeds geheel uitgewerkt systeem, wat betreft de aanschaffing, beheer en onderhoud) *de grondslag van het militaire vervoer der V. S.*, hetwelk naar men aldaar gelooft zijns gelijke in de wereld niet heeft. Men baseert deze meening o.a. op het feit, dat in den wereldoorlog een kapitaal van 150 millioen dollar aan reserve-onderdeelen, zijnde 25 % van den kostprijs van alle militaire voertuigen, niet in staat bleek deze 275.000 voertuigen in bruikbaren toestand te houden.

Thans is men er zeker van, dat 10 % van het kapitaal, in de voertuigen belegd, onder dit nieuwe systeem voor hetzelfde aantal voertuigen ruim voldoende zou zijn.

In het W. J. B. 1934, blz. 251 lezen wij o.m.:

„Op het gebied van de vechtwagenontwikkeling, treffen wij *niet veel* nieuws aan; de vecht- en pantserwagens stonden *tot dusverre hoofdzakelijk in het teeken van de proefneming*, doch het schijnt, dat men in de toekomst meer zijn aandacht zal wijden aan een *grootere mate van standarisering*, met het oogmerk de thans aanwezige aantal vecht- en pantserwagens in oorlogstijd snel te kunnen uitbreiden. De Amerikaansche luitenant ROBERT ICKS vestigt hierop de aandacht in zijn in de A.O. van Mei/Juni voorkomend artikel „How Armies are Mechanizing; A Summary of Automotive Equipment, Trends and Policies.”

TABEL I.
EENHEDEN

Groep-I chassis			Groep-II chassis			Groep-III chassis			Groep-IV chassis			Groep-V chassis		
Capaciteit ton	Aantal wielen	Aan-drijving	Capaciteit ton	Aantal wielen	Aan-drijving	Capaciteit ton	Aantal wielen	Aan-drijving	Capaciteit ton	Aantal wielen	Aan-drijving	Capaciteit ton	Aantal wielen	Aan-drijving
1	4	2 wielen	2	4	2 wielen	3	4	2 wielen	5	4	2 wielen	7½	4	2 wielen
1¼	4	4 wielen	2	4	4 wielen	3	4	4 wielen	5	4	4 wielen	7½	4	4 wielen
—	—	—	2½	6	4 wielen	4	6	4 wielen	5-6	6	4 wielen	8	6	4 wielen
—	—	—	3	6	6 wielen a	5	6	6 wielen b	7½	6	6 wielen c	8-10	6	6 wielen
			a Heeft Groep-III Motor			b Heeft Groep-IV Motor			c Heeft Groep-V Motor					

Militaire Vrachtauto's en Bussen waarvoor bovenstaande Chassis geschikt zijn.

1 tot 1¼ ton last	2 tot 3 ton last	3 tot 5 ton last	5 tot 7½ ton last	7½ tot 10 ton last
Pantser-Auto's Radio-Auto's Verkenning-Auto's Kabelaanleg-Auto's Levensmiddelen en Bagage-Auto's Verbindingsdienst Auto's Lichte reparatie-Auto's Bussen Ambulance-Auto's Kip-Auto's	Herstellings-Auto's Dynamo-Auto's Tank-Auto's Luchtvaart Service-Auto's Kip-Auto's	Tank-Auto's Luchtvaart speciale-Auto's Geschut-Auto's Herstellings-Auto's Photographie-Auto's Olie en Water-Auto's Takel-Auto's Kip-Auto's	Luchtvaart speciale-Auto's Artillerie-Auto's Kraanwagen Auto's Kabelballon Auto's Tankwagens Werkplaats-Auto's Waterreinigings-Auto's Sproei-Auto's Kip-Auto's	Kraanwagen Auto's Tankwagens Kust-artillerie-Auto's Kip-Auto's

blz. 261.

„In Amerika is een nieuwe middelbare cavaleriepantserwagen ontworpen, waarvan het chassis geheel overeenkomt met dat van een in den handel voorkomende 1¼ tons truck met 4-wielaandrijving, waarop een gepantserde carrosserie kan worden gebouwd. Alle deelen van het chassis, de koelinrichting, assen, wielen, aandrijvingsmechanisme, motor en stuurinrichting kunnen worden uitgenomen en vervangen door uit den handel te betrekken onderdeelen.

Deze richting, n.l. het gebruik maken van in den handel voorkomende auto's, zal de motoriseering moeten uitgaan; dan zal men in staat zijn bij het uitbreken van een oorlog snel vele speciale legervoertuigen aan te schaffen”.

Duitschland.

De nieuwe personen- en vrachtwagens van de Duitse weermacht, welke thans in 5 typen worden vervaardigd, hebben totale wielaandrijving, z.g. zwaaiende wielassen en 2- of 4-wielbesturing.

Hooge eischen zijn verder gesteld, wat betreft de bedrijfszekerheid, de onderlinge uitwisselbaarheid der onderdeelen en de z.g. „geländegängigkeit.”

Voor het vervoer over den weg werd tot heden gebruik gemaakt van de normale commercieele motorvoertuigen, terwijl de 3-assige motorvoertuigen een beperkte beweeglijkheid in het terrein waarborgden, waartoe echter enkele onderdeelen versterkt moesten worden.

Bij de doorvoering van de motorisatie van het leger deden zich echter zeer groote moeilijkheden voor, zoowel op technisch als op organisatorisch gebied. Eenerzijds kon het motorvermogen niet volledig worden benut, terwijl anderzijds door het steeds grooter wordend aantal voertuigtypen de organisatorische moeilijkheden — vooral wat betref de aanvulling van reserve-onderdeelen — niet meer te overwinnen waren.

Om ineens aan alle bezwaren een eind te maken, werd een *beperkt aantal typen ingevoerd*, hetwelk aan de zwaarst te stellen eischen moest voldoen. Alle verbeteringen, welke gedurende de laatste jaren op motorisch gebied waren verkregen, werden in deze typen verwerkt, zoodat na invoering in het leger, gedurende vele jaren geen veranderingen zullen behoeven te worden aangebracht.

Een van de hoofdeischen op organisatorisch gebied was *het ontwerpen van een eenheidsvoertuig*, samengesteld uit z.g. „*bouwgroepen*”, welke door alle bij de automobiellbouw geïnteresseerde fabrieken moesten kunnen worden geleverd. Hierdoor zou een groote vereenvoudiging en bedrijfszekerheid worden verkregen op het gebied van de aanvulling van reserve-onderdeelen.

In verband met de behoeften van de verschillende legeronderdeelen werden de navolgende 5 typen ingevoerd:

- Type I. een lichte personen-terreinauto.
- II. een midzware personen-terreinauto.
- III. een zware personen-terreinauto.
- IV. een lichte materieel-terreinauto.
- V. een midzware materieel-terreinauto.

De voornaamste eigenschappen, welke deze 5 typen gemeen hebben, zijn: totale wielaandrijving (voorwielaandrijving al of niet uitschakelbaar); enkele bebanding; de z.g. zwaaiende wielassen zijn in gummiblokken gelagerd; een al of niet uitschakelbaar differentieel tusschen voor- en achteras(sen) met sperinrichting; samengestelde spoorstangen.

Totale wielaandrijving.

Uit de ervaring was gebleken, dat de geschiktheid van motor-voertuigen om zich door het terrein te kunnen bewegen, afhankelijk is van de grootte van het adhaesiegewicht. Een voldoende adhaesie-gewicht wordt bij de commercieele motorvoertuigen verkregen door de achteras(sen) op de juiste wijze te belasten, hetgeen echter een ongunstige lastverdeling tot gevolg heeft, waardoor de wieldruk ongunstig wordt beïnvloed en de besturing van het voertuig in zwaar terrein en op gladde wegen niet meer gewaarborgd is.

Tevens gaat nog 25—30 % van het totale gewicht voor de adhaesie verloren en *loopt de rolweerstand der niet-aangedreven wielen zoo hoog op*, dat het voertuig in vele gevallen blijft steken.

Bij aandrijving op alle wielen worden bovengenoemde nadeelen opgeheven en zullen dus betere resultaten kunnen worden verkregen bij het rijden in lossen grond en op steile hellingen. De voortbewegingsmogelijkheden van motorvoertuigen met totale wielaandrijving zal nu v.n.l. begrensd worden door de motorcapaciteit en de bodemgesteldheid.

Bebanding.

De eisch van enkele bebanding heeft tot gevolg, dat bij opvoering van de laadcapaciteit de vrachtwagens voorzien zullen moeten zijn van meerdere assen (3- en 4-assers), teneinde geen te groote bandafmetingen te verkrijgen. Uit proefnemingen is n.l. gebleken, dat *de rolweerstand van voertuigen, uitgerust met dubbele banden veel grooter is dan die van voertuigen voorzien van enkele banden*,

zoodat het voordeliger is één of twee assen meer aan te brengen. De winst bij gelijkblijvend motorvermogen en voertuigconstructie bedraagt 30—50 %, afhankelijk van de bodemgesteldheid.

3e Differentieel.

Opdat eenerzijds alle drijfwielen op ieder moment de drijfkrachten zonder verlies op den grond kunnen overbrengen en anderzijds ontoelaatbare materiaalspanningen (met kans op breuk) worden vermeden, moet er voor worden gezorgd, dat de verschillen in afgelegde wegen en te overwinnen rolweerstand der drijfwielen volkomen te neutraliseeren zijn.

Hiertoe is het noodig een 3e differentieel aan te brengen tusschen de voor- en achteras(sen), voorzien van een z.g. differentieelsper (waarvan ook de andere differentieels voorzien moeten zijn).

Type I. Lichte personen terreinauto.

De hierbij geïnteresseerde fabrieken leveren alle dezelfde bouwgroepen voor dit eenheidsvoertuig, uitgezonderd het motorblok.

Alle aansluitingen en afmetingen moeten echter zoo uitgevoerd zijn, dat ook de motoren van andere fabrieken onmiddellijk geplaatst kunnen worden.

De maximum overbrengingsverhouding is 1 : 58. Deze hooge overbrengingsverhouding is voor het terreinrijden niet noodig, houdt echter verband met de *eisch*, dat naast een maximum snelheid van 80 km/u, *het voertuig in staat moet zijn langdurig het tempo van marcheerende colonnes te kunnen volgen, zonder schade voor het materieel.*

Naar keuze 2- of 4-wielbesturing, gedurende het rijden in te schakelen. De *spoorwijdte* is normaal 1400 mm, z.n. te vernauwen tot 1250 mm.

Type II. Midzware personen terreinauto.

Alleen voorwielbesturing.

Type III. (afb. 6). Zware personen terreinauto.

Heckmotor (achter in het voertuig geplaatst).

Dit voertuig wordt gebouwd voor speciale doeleinden.

2- of 4- wielbesturing.

Speciaal geconstrueerd koelsysteem.

Stuurwiel, 90° gedraaid tegen de stuurkolom, opdat de bestuurder een beter uitzicht zal hebben op den rijweg.

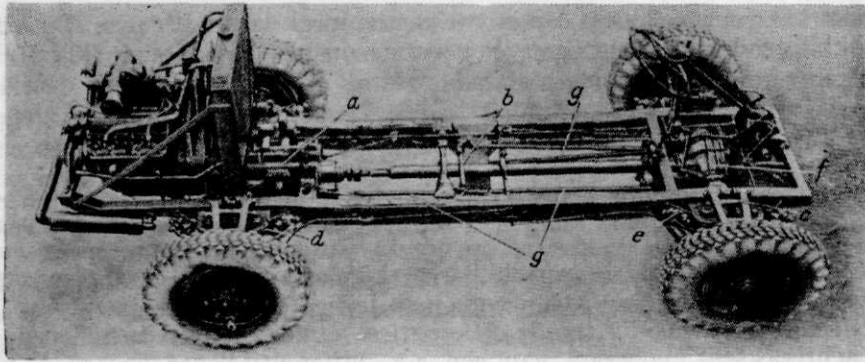
Ook als *vrachtwagenchassis* te gebruiken.

Type IV. (afb. 7). Lichte materieel terreinauto (3-asser).

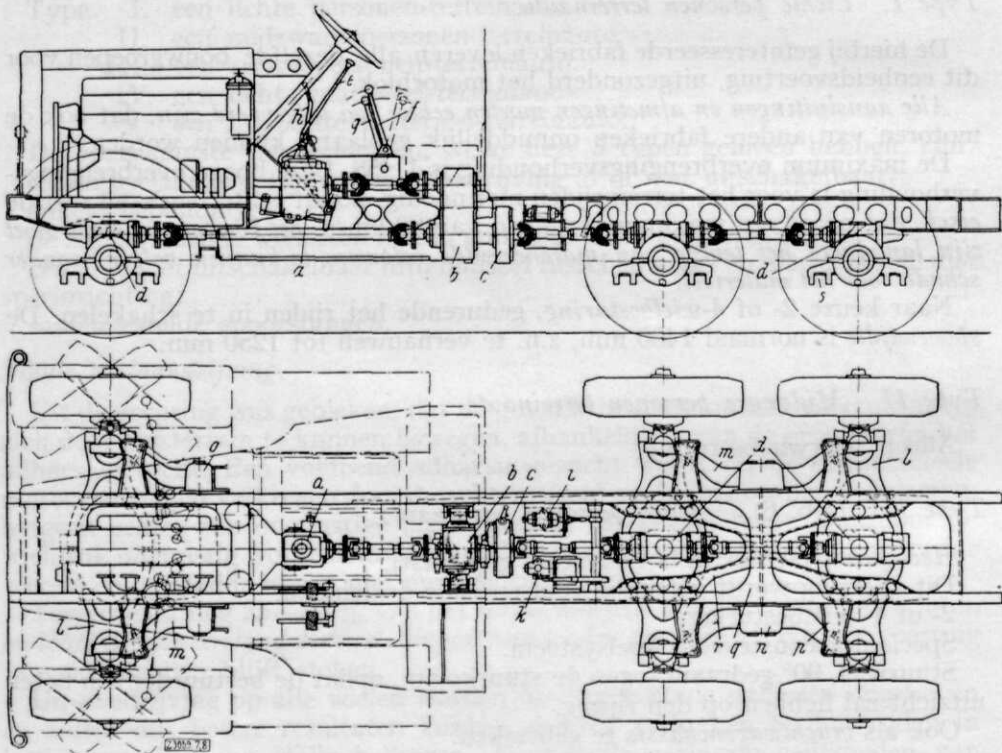
Dit voertuigtype is op dezelfde grondslagen geconstrueerd als de personen terreinauto. *Echter is de standaardiseering tot in details doorgevoerd* en kan het voertuig, inclusief het motorblok, door alle fabrieken worden gebouwd.

De eenheids-Dieselmotor heeft een capaciteit van 80 rem pk. bij een toerental van 2400 omw/min., waarbij de snelheid bedraagt 75 km/u.

De minimum-snelheid in het terrein is 3,5 km/u. In totaal zijn er *vier differentieels* aanwezig, waarvan de werking kan worden uitgeschakeld.

Afb. 6. Zware personen terrein-auto met Heckmotor.

Afb. 7. Lichte materieel terrein-auto (3 assen).

Type V. Midzware materieel terreinauto (4-asser).

Dit voertuig bestaat uit dezelfde bouwgroepen als type IV; alleen is, in verband met de grootere laadcapaciteit, een 4e as aangebracht, welke tevens dienst doet als 2e vooras (ook bestuurbaar).

Het voertuig is uitgerust met een 8-cyl. Dieselmotor in V-vorm van 120 rem pk. bij 2400 omw/min. Het aandrijfmechanisme is versterkt.

Tot slot volgt een tabel, waarin de voornaamste gegevens betreffende de moderne Duitsche legermotorvoertuigen zijn vermeld.

Type	Wiel- basis	Spoor- wijdte	Be- banding	Snelheid	Voertuig Gew.	Nuttige Bel.	Totaal Gewicht
	mm	mm		km/h	kg	kg	kg
Lichte personen-terreinauto .. 2-asser	2400	1400	5.50—18	80	1200	800	2000
Midzware .. 2-asser	3000	1500	6.00—20	90	1500	1500	3000
Zware .. 2-asser	2800	1600	210—18	80	2000	1800	3800
Lichte materieel .. 3-asser	3000 — 1100	1700	210—18	75	2800	3500	6300
Midzware .. 4-asser	1100 vrij 1100	1700	210—18	75	3500	5000	8500

Zeitschrift des Vereines Deutscher Ingenieure
(V. D. I.) 15 Febr. '36.

(Slot volgt).

NIEUWE UITGAVEN

Fallschirmtruppen und Luftinfanterie, door **LOTHAR SCHÜTTEL**, Major (E.).
Uitgave *E. S. Mittler & Sohn*, Berlijn, 1938. Gekartonneerd R.M. 2.—.

Bij de bekende firma MITTLER verschijnt sedert enkele maanden een serie boekwerkjes betreffende „nieuwe wapens, beschreven door deskundigen”. Wij bespraken hiervan reeds „*Panzerabwehr*” (thans reeds in een tweede uitgave verschenen), „*Die Panzertruppen*” en „*Unsere Flak-Artillerie*” (zie „*De Militaire Spectator*” 1937, blz. 248, 274 en 206), terwijl buitendien nog verscheen „*Gaswaffe und Gasabwehr*” door Generaal-majoor **VON TEMPELHOFF**.

Thans is aan deze serie een bespreking toegevoegd betreffende het jongste wapen, de valschermtroepen en luchtinfanterie. Met laatstbedoelden term wordt aangeduid infanterie vervoerd met vliegtuigen.

Na een verhandeling omtrent de *techniek* van het valschermspringen, waarbij berichten van valschermspringers betreffende hun ervaringen en hun gevoelens tijdens den sprong, bespreekt schr. de *tactiek* van het nieuwe wapen en de *afweermogelijkheden*. Deze beschouwingen worden toegelicht met ervaringen uit Russische manoeuvres. Aldaar werden in 1935 bij *Kiew* 1200 valschermspringers en 5700 man luchtinfanterie, met zware wapenen, geland; in 1936 bij *Moskow* 2200 valschermspringers en 3000 man luchtinfanterie. De valschermtroepen traden daarbij op als voorhoede. Bombardementsvliegtuigen fungeerden als artillerie. Sedertdien werd het nieuwe wapen o.m. ook in *Frankrijk* en *Duitschland* ingevoerd. In laatstgenoemd land trad het voor het eerst bij de weermachtsmanoeuvres van dit jaar in werking.

Wij bevelen dit werkje gaarne aan. Het opent de oogen voor een nieuw aanvalswapen, dat ook ons kan bedreigen en zoowel tactisch als in het raam der landsverdediging bijzondere maatregelen vereischt.

Schr. eindigt met de juiste woorden: „Wer heute zurückbleibt, wird morgen geschlagen”.

C.

LUDENDORFF, 1865—1937

DOOR P. J. ERKENS,

Res. Kapt. v. Sp. D.

Een forse, kaarsrechte militaire gestalte, een norsche doordringende blik; breed voorhoofd, waarin een sterke, rechte neus en twee blauwe oogen, die ons doordringend aanzien; een lichte, blonde snor overwelft den mond, waarvan de onderlip iets vooruitsteekt en den onaangenen indruk geeft van iemand, die in alles *zijn* wil zal doorzetten. De dubbele onderkin komt deze uitdrukking accentueeren. De wat dikke wangen maken het aangezicht niet schooner. Zoo staat de groote Veldheer uit den Wereldoorlog voor ons. Een man met een onverbiddeijken wil, een levendigen, helderen geest, hardvochtig, voor niets terugdeinzende om zijn wil door te zetten; energiek, zeer besluitvaardig, hoogmoedig, ongekend dapper. Hij beschikt over enorme werkkraft en laat zich door de grootste tegenslagen niet ontmoedigen; hij beheerscht zijn geheele omgeving, ook zijn chef, den kalmen, bezadigden Hindenburg, zelfs zijn Keizer, de Regeeringspersonen, de vreemde hoogwaardigheidsbekleeders en vorsten. Hij is de dictator in oorlogstijd. Hij bemoeit zich met alles, met veel en veel meer dan het militaire alleen. Hij weet, wat hij waard is. Hij ontwerpt nieuwe militaire voorschriften, regelt niet alleen de voorzieningen van het leger, wat zijn eigenlijke taak is, hij regelt ook de operaties en legt ze eerst voor aan zijn chef, als alles reeds in kannen en kruiken is. Hij regelt den aanvoer, de inrichting der stellingen, het verkeer, de aanmaak in het binnenland, de administratie der bezette gebieden; zelfs stelt hij de Regeering wetten voor, die men zoo maar heeft uit te vaardigen. Hij duldt geen tegenspraak. Zijn successen schenken hem de overtuiging, dat hij het bij het rechte eind heeft. Luik, Tannenberg, de veldtocht in het Oosten, later de slagen in het Westen, Oosten en Zuiden, het is alles zijn werk, en ontegenzeggelijk heeft hij een buitengewonen kijk op de strategie; hij is bovendien een organisator van den eersten rang.

Maar ook de nederlaag is zijn werk. Hij weet in zijn doorzettingsdrift geen perk te houden, wil vechten tot het laatst, stelt zelfs voor den laatsten jongeling en laatsten grijsaard naar het front te zenden, ja zelfs de vrouwen in krijgsdienst te nemen. Hij stelt de levée en masse voor; van eenige bedachtzaamheid is geen sprake.

Aan dezen geest, die de Deutsche legers menigmaal door koene ondernemingen ter overwinning voerde, gaat tenslotte het machtige Deutsche leger te gronde.

Wie was deze heerschersnatuur, voor wie de almacht van Deutschland een religie was en nog is? Die droomt van een wereldrijk Deutschland?

ERICH LUDENDORFF werd op 9 April 1865 te Kruszcwonia, Provincie Posen, geboren. Zijn vader behoorde tot den koopmansstand, doch diende als Reserve Kavalerieofficier in de oorlogen van 1866 tegen Oostenrijk en 1870 tegen Frankrijk. Hij wenschte, dat zijn zoons officier zouden worden.

Zijn moeder was een Zweedsche; men wil, dat LUDENDORFF zou afstammen van GUSTAAF WASA en daardoor zijn strategische gaven zou hebben geërfd.

Reeds in zijn prille jeugd legde hij een wilskracht aan den dag, die hem als man karakteriseerde. Een spraakgebrek, dat hem zeer in zijn eigenliefde hinderde, wist hij op 15-jarigen leeftijd door taaie volharding te overwinnen. Hij was reeds in zijn jeugd heerschezuchtig, ongezellig en krakeelde voortdurend met zijn zusjes; was den meesten tijd met zijn eigenzinnigheid alleen en dwaalde door de velden. Hij was zeer vlijtig en leergierig. Geschiedenis trok hem het meeste aan; dit heeft hij gemeen met de meeste groote Veldheeren.

In 1877 werd hij op 12-jarigen leeftijd geplaatst op de Cadettenschool te Plön. Hij was een uitstekend leerling; speciaal in het vak geschiedenis muntte hij uit. In 1882, op 17-jarigen leeftijd, verliet hij de hoofdcadettenschool te Lichtenfelde en werd hij aangesteld tot 2e luitenant bij het 57e Reg. Infanterie te Wezel. Als 1e luitenant werd hij geplaatst bij het 2e Seebataljon te Kiel-Wilhelmshafen, later bij het Leib-Grenadier-Regiment Nr. 8 te Frankfurt a. d. Oder.

Buiten diensttijd besteedde hij zijn vrijen tijd aan de studie der Pruisische en Duitsche geschiedenis, de veldtochten der groote Duitsche veldheeren en de aardrijkskunde. Hij studeerde geschiedenis voor zijn genoegen; met geestdrift volgde hij de daden der groote mannen en zoo ontwikkelde zich in hem de trots op zijn nationaliteit. Hij was een bewonderaar van Bismarck. De Staatslieden van zijn tijd waren in zijn oogen slechts Marionetten. Ook het geslacht der Hohenzollern had gedeeltelijk zijn bewondering, ofschoon voor zijn lateren Keizer zijn hoogachting zeer bekoelde door de vergelijking met de mannen uit de geschiedenis. Hij kwam tot het inzicht en de overtuiging dat Duitschland in de wereldgeschiedenis een gewichtige rol moest spelen, hetgeen alléén kon door den steun van de weermacht. Als Oberleutnant werd hij toegelaten tot de Kriegsakademie en werd bij zijn bevordering tot Kapitein in 1895 (op 30-jarigen leeftijd) opgenomen in den Generalen Staf. Hij bleef hier, met uitzondering van een 2-jarige onderbreking als Compagniescommandant in Thorn, een korten tijd bij den Staf der 9e Infanterie Divisie te Glogau en bij den Staf van het 5e Armeekorps in Posen. O.m. was hij docent in Taktik aan de Hoogere Krijgsschool. Als officier van den Grooten Generalen Staf had hij VON SCHLIEFFEN tot zijn leermeester. LUDENDORFF werd in 1900, 35 jaar zijnde, majoor, Oberstleutnant in 1907 (42 jaar) en Oberst in 1911 (46 jaar). Door zijn noeste werk klom hij van lieverlede op tot leider van de belangrijkste Afdeeling van den Generalen Staf, nl. die van den opmarsch.

Als Chef dezer Afdeeling werd hij belast met het opstellen van het opmarschplan der gezamenlijke Duitsche strijdkrachten, in geval van oorlog. Met gloeiend patriotisme, buitengewone ijver en als overtuigd aanhanger van VON SCHLIEFFEN's leer, maakte hij het opmarschplan gereed. Dat de opmarsch tegen Frankrijk door België moest gaan, was voor LUDENDORFF vanzelfsprekend, al was het met schending der neutraliteit. Het betrof immers Duitschland te laten zegevieren. Om den doormarsch te verzekeren, was echter in 1912 vermeerdering van het contingent en van het budget noodig, waartoe LUDENDORFF een ontwerpwet indiende, waarbij de oprichting van drie nieuwe Armeekorpsen door hem werd geëischt. Hij had alleen vertrouwen in de troepen van het staande leger voor het forceeren van den eventueelen tegenstand. Hij ging blijkbaar toen reeds te ver; zijn eisch werd niet ingewilligd; hij werd zelfs uit den Grooten Staf ontslagen en benoemd tot Commandant (eind 1912) van het Füsilier Regiment Nr. 39 te Düsseldorf.

Hier voerde hij een ijzeren discipline in en wijdde zich met nauwgezetheid aan de opleiding van den troep en de officieren.

April 1914 wordt LUDENDORFF benoemd tot General-Major-Commandant van de 75e Infanterie Brigade te Strassburg. Deze positie, die hem zijn directen invloed op den troep onthield en die hem ook geen gelegenheid schonk zich met de regelingen van het geheel bezig te houden, beviel hem slecht en hij benutte elke gelegenheid om reizen van den Generalen Staf mede te maken.

Toen de oorlog in 1914 uitbrak, werd hij wederom in den Generalen Staf opgenomen en wel als Oberquartiermeister der 2e Armee onder VON BÜLOW. In deze functie kreeg hij opdracht de overrompeling van Luik bij te wonen. De cavalerie, die van het Noorden, na eerst de bruggen bij Visé te hebben overvallen, niet snel genoeg ter hulp kwam, werd door hem persoonlijk aangezet, terwijl hij een compagnie Wielrijders naar de bruggen commandeerde. Bij de colonne, waarbij zich LUDENDORFF bevond, viel de Brigade-Commandant; LUDENDORFF nam op eigen gezag het commando over. Hij weifelde geen oogenblik, zelfs niet, toen hij bemerkte, dat van de nevenscolonnen geen steun werd ondervonden. Hij begaf zich, alleen vergezeld van zijn adjudant, in de auto naar de Citadelle en eischte de overgave. Door deze stoutmoedige daad werd de inneming van Luik ingeleid.

Toen einde Augustus in Oost-Pruisen de inval der Russen dreigender werd en de Duitschers reeds op het punt stonden terug te trekken, benoemde de Keizer HINDENBURG als de bevelhebber van het 8e Leger met LUDENDORFF als chef van den Staf. HINDENBURG getuigt van LUDENDORFF, met wien hij 4 jaar zou samenwerken: „Onze verhouding was niet die, als van BLÜCHER tot GNEISENAU. BLÜCHER de houwdegen, GNEISENAU, de kundige stafofficier”. Immers HINDENBURG had zelf jarenlang in verschillende functies doorgebracht en kende het stafwerk even zoo goed als LUDENDORFF. In dit opzicht waren beiden gelijkwaardig. Hindenburg was meer de bezadigde; LUDENDORFF: de Draufgänger. HINDENBURG wilde zijn stafchef in zijn ijver niet remmen en liet hem veel zelfstandig werken, iets wat de enorme drang tot daden van LUDENDORFF noodig had.

LUDENDORFF was een krachtige, gesloten persoonlijkheid, norsch, maar geschapen voor het gigantische werk, dat hij te doen had. Hij werd niet ten onrechte door zijn tegenstanders gehaat.

HINDENBURG vervolgt verder over LUDENDORFF: „Wij werkten in volkomen harmonie, wat betreft het gebruik der strijdmiddelen; verschil van meening werd door bespreking opgeheven. Hij zette den uitslag der bespreking om in bevelen en bracht zoo het raderwerk van ons leger, later van de geheele oorlogvoering in beweging. Niemand kon aan zijn overweldigenden invloed ontkomen.”

In den slag bij Tannenberg heeft LUDENDORFF Generaal VON FRANÇOIS (een oud vriend van Hindenburg), toen deze bezwaren maakte tegen een bevel, zonder te antwoorden eenvoudig voor de tweede maal het korte bevel gedicteerd.

Een groot aantal voorschriften werd door LUDENDORFF voor de verdediging, zoowel als voor den aanval, ontworpen en uitgevaardigd en telkens veranderd om op de hoogte van den tijd te zijn. Wij noemen: Over Stellingbouw, 15 Nov. 1916; Bijzonderheden over Stellingbouw 15 Dec. 1916; Grondslagen voor de leiding van den afweerslag in den stellingsoorlog, 1 Dec. 1916; de midelen in den strijd van man tegen man, 1 Jan. 1917, De artillerievliegers en de Infanterieballon, 10 Febr. 1917; De Mijnenwerper, 15 Nov. 1916; Verbindingsmiddelen en hun gebruik, 15 Juli 1917, enz. Een ware bibliotheek.

Werkelijk, de officieren van den Generalen Staf hadden het niet gemakkelijk,

zij moesten het bovenmenselijke werk van hun Chef volgen; een 16-urige arbeidsdag was gewoon. LUDENDORFF was van overbluffende hoogmoed en zelfbewustheid.

Indien hij HINDENBURG iets voordroeg, was het veelal reeds gebeurd of in bewerking.

Hij is trotsch op zich zelf, maar nog meer op zijn Vaderland, tot blind zijn toe; alles moest wijken voor „Deutschland”. Hij is hardnekkig in zijn wraak, maar trouw in zijn kameraadschap. Wie met hem de groote zaak diende, kon geen kwaad doen; anderen stiet hij af. Hij neemt geen blad voor den mond, doch zegt ronduit zijne meening tegenover iedereen. Zijn natuurlijke aandrang drijft hem naar waagstukken; hij is van zijn zaak overtuigd. Zelfs wreedheid schrikt hem niet terug. Het doel (voor hem de zegepraal van Duitschland) heiligt de middelen. „Not kennt kein Gebot”. De overweldiging van België en Luxemburg, de verkorting van het front in 1917 door het verbranden en vernielen van dorpen, huizen, boomen, enz. en het bij elkander drijven der inwoners, het gebruik van gifgassen, van brandbommen, alles is volgens hem geoorloofd en past hij toe om zijn doel te bereiken.

LUDENDORFF is te beschouwen als een fanatiekeling, die onder de leuze „Deutschland über Alles” den laatsten man opeischte. Men volgde hem zoolang hij heer en meester was, men zwoer hem af op den dag, waarop men voelde met hem ten verderve te gaan en hij was toen zelfs genoodzaakt met valschen baard en bril naar Zweden te vluchten.

HINDENBURG had geen vijanden — LUDENDORFF geen vrienden.

Als *legeraanvoerder* is hij energiek, begaafd met opmerkingsvermogen, een talentvol leider van veldslagen. Vooral in den bewegingsoorlog munt hij uit. De manoeuvres tegen Rusland bewijzen zulks. LUDENDORFF is het product van de Deutsche militaire opvoeding, waarbij de harde eigenschappen domineeren, in tegenstelling met VON HINDENBURG, die dezelfde opvoeding heeft genoten, maar wien de zachte menschelijke eigenschappen tot in hoogen ouderdom bijbleven.

LUDENDORFF's werk was nauwkeurig geregeld. Tusschen 7 en 8 uur kwam hij op zijn bureau en verbleef daar den geheelen voormiddag. Vier uur lang hoorde hij de voorstellen, raadgevingen, enz. van zijne medewerkers aan. Aan hen stond hij zelfs discussie toe. Hij had het volle vertrouwen in hen; er heerschte een zekere eenheid van gedachten en men was eenigermate vrij in zijn uitdrukkingen. Te 9 uur had hij een korte conferentie met Hindenburg, waarbij hij echter zeer zakelijk was. HINDENBURG was het in den regel met hem eens; LUDENDORFF was dus de eigenlijke leider der operaties.

Elken morgen belde hij de aanvoerders van groote eenheden op en hoorde hun bezwaren, mededeelingen, verzoeken, stond toe en wees af. Slechts éénmaal in de 4 jaren van den wereldoorlog is hij korten tijd met verlof geweest, doch bleef ook gedurende dien tijd met alle fronten in telefonische verbinding. Wekelijks eenmaal reisde hij met een extra trein naar bepaalde gedeelten van het front; alle meldingen, verzoeken, enz. moesten echter bij hem inkomen; van hem gingen alle directieven uit. Het commando berustte bij hem en bij niemand anders.

Ten 12 uur was er conferentie bij den Keizer; hij gaf de vormelijke melding, meer niet. Hij wilde niet, dat iemand, ook de Keizer niet, zich met zijn werk bemoeide. Om 1 uur werd snel het middagmaal gebruikt. HINDENBURG wilde gaarne een praatje maken, LUDENDORFF sprak alleen over dienst, echter niet over de operaties, waarmede de gasten, die dikwijls aanwezig

waren, weder niets te maken hadden. Te 3 uur zette LUDENDORFF zich, na een korten wandeling, opnieuw aan den arbeid tot het avondeten ten 8 uur.

Precies half tien gaf LUDENDORFF het sein om weder den arbeid te hervatten en altijd werd het middernacht, menigmaal ver daarover.

Zijn wekelijksche reis naar de fronten beschouwde hij als een vacantie. Hij nam op deze wijze het persoonlijk contact op met de chefs der staven en de commandanten der groote eenheden zelf. Hij zag en hoorde veel, hetgeen de bevelvoering zeer ten goede kwam. Menigmaal ontbood hij de officieren uit de voorste linie om hunne ervaringen te vernemen. Dikwijls was hij hard en meedooenloos, indien hij bemerkte, dat men fouten had gemaakt.

Na den oorlog, die zoo anders afliep dan hij zich had gewenscht en voorgesteld, wierp Ludendorff zich op de politiek en op een nieuwe religieuze beweging.

Hij is tot zijn dood, in December 1937, voorstander gebleven van den totalen oorlog.

Hij beschikte over buitengewone eigenschappen. Hij was groot als Veldheer; als mensch bleef hij langen tijd eenzaam en onbegrepen.

Het huidige Duitschland heeft hem als een der grootste aanvoerders uit den wereldoorlog willen eeren.

NIEUWE UITGAVEN

„**Le général Gouraud**”, door PALUEL-MARMONT. Uitg. *Librairie Plon*, rue Garancière, Parijs.

In enkele korte hoofdstukken schetst de schrijver de belangrijkste episodien uit de aan afwisseling zoo rijke loopbaan van den bekenden éénarmigen generaal GOURAUD, die eenige maanden geleden — wegens het bereiken van den leeftijdsgrens — aftrad als militair gouverneur van Parijs.

Hoewel generaal GOURAUD zijn bekendheid bij het groote publiek vooral dankt aan zijn optreden tijdens den wereldoorlog, in het bijzonder als commandant van het 4de Fransche leger, maakt de schrijver ons duidelijk, dat hij vóór alles gezien moet worden — hoewel als zoodanig minder bekend dan maarschalk LYAUTEY — als één der grondvesters van het Fransche koloniale rijk in Afrika. Nagenoeg zijn geheelen dienstdienst vóór den wereldoorlog bracht hij in Afrika door, waar hij in 1912 op 45 jarigen leeftijd tot generaal werd bevorderd.

De levendige schildering der gebeurtenissen in Afrika, welke het beste gedeelte van het boekje vormt, roept telkens herinneringen op aan het optreden van ons K.N.I.L., dat eveneens met geringe krachten en beperkte hulpmiddelen onder moeilijke omstandigheden het gezag moest uitbreiden en bevestigen. De koloniale loopbaan van generaal GOURAUD vertoont dan ook in vele opzichten gelijkenis met die van vele onzer bekende „rimboe” officieren.

De schrijver is er volkomen in geslaagd een goed beeld te geven van den toegewijden soldaat, die vóór alles zijn roeping volgt en zijn land dient. Co.

„**Die Führungstruppe der Wehrmacht**”. *Die Nachrichtentruppen in Krieg und Frieden*. VON HELMUT BLUME. Uitg. *Union Deutsche Verlagsgesellschaft*. Stuttgart. Prijs R.M. 5.80.

„**Das Gesicht der Schlacht**”. *Taktik und Technik in der deutschen Kriegsgeschichte*. VON EUGEN VON FRAUENHOLZ. Uitg. *Union Deutsche Verlagsgesellschaft*. Stuttgart. Prijs R.M. 6.80.

BESCHOUWINGEN OVER BUITENLANDSCHE LEGERS

DOOR M. VAN LOKHORST,
Reserve-kapitein der infanterie.

II. BELGIË ¹⁾.

Algemeene wetenswaardigheden.

BELGIË is iets kleiner dan NEDERLAND, maar heeft een nagenoeg even groote bevolking, zoodat de bevolkingsdichtheid die van het reeds zoo dicht bevolkte Nederland nog overtreft. Vele buitenlanders, waaronder ongeveer 65.000 NEDERLANDERS, wonen in BELGIË.

De zeegrens is slechts 65,5 km, de grens met NEDERLAND 449,5 km, die met DUITSCHLAND 161,5 km, die met LUXEBURG 148 en die met FRANKRIJK 620 km lang.

Het spoorwegnet is zeer dicht en had in 1933 een totale lengte van 5154 km (NED. slechts 3621 km).

De oorlogsindustrie (voornamelijk in en nabij LUIK) is zeer belangrijk. Men overweegt deze industrie naar het binnenland te verplaatsen, teneinde meer zekerheid te hebben over deze industrie in oorlogstijd te kunnen blijven beschikken.

A. LAND- EN LUCHTMACHT.

1. *Weerplicht en oefentijd.*

De weerplicht is algemeen, maar kent nog altijd vele vrijstellingen.

De weerplicht duurt 25 jaren, waarvan 15 jaren in het actieve leger en zijn reserve (20e tot 35e levensjaar) en 10 jaren in de landweer („armée territoriale”). Bovendien bestaat een algemeene recruteeringsreserve, waartoe ieder mannelijk ingezetene van het 17e levensjaar af behoort. In geval van oorlog kan oproeping van deze algemeene reserve dadelijk volgen. De landweer kan dan (met uitzondering van gehuwden, die 4 levende kinderen hebben) worden gebruikt voor versterking van het actieve leger. De militaire verplichtingen houden met het 50e levensjaar op.

De duur van den eerste-oefentijd was in BELGIË zeer omstandig geregeld: 21.000 man van de jaarlijksche lichte had 12, 13 of 14 maanden eerste-oefentijd en de rest 8 maanden. Als gevolg van den wereldoorlog is het aantal geboorten tot 1921 aanzienlijk geringer dan na 1921. Daarom zijn de lichten dienstplichtigen tot 1941 ook kleiner dan daarna. Om bij mobilisatie steeds over een voldoende aantal geoefende manschappen te kunnen beschik-

¹⁾ I. Duitschland verscheen onder den titel „*Wat kan de nieuwe Deutsche weermacht ons leeren?*” in „*De Militaire Spectator*” 1937, blz. 214 e.v.

ken, is de eerste-oefentijd der infanterie, cavalerie, bereden artillerie, vesting-artillerie en grenstroepen tot 17 maanden verlengd.

Het verschil met onze 5½ maand eerste-oefening is daardoor nog grooter geworden. De opkomst der recruten heeft niet gelijktijdig plaats, maar wordt over het jaar verdeeld, teneinde ook daardoor steeds over voldoende volledig geoefenden te beschikken.

2. *Lichtingssterkte.*

Deze is 44.000 man en bedraagt dus meer dan het dubbele van de NEDERLANDSCHE lichtingssterkte. De verdeling over de wapens is als volgt: infanterie 24.000, cavalerie 3100, artillerie 8900, luchtvaart 900, transporttroepen 1150 en de overige troepen 2310.

3. *Keuring en vrijstelling.*

In 1934 was het totaal aantal ingeschrevenen	91.925
Namen toen geen deel aan de keuring	22.745
Van de overblijvende 69.180 kregen uitstel	10.401
Van de overblijvende 58.779 werden afgekeurd	10.494 (18%)
Derhalve geschikt voor den dienst	48.285
Daarvan kregen vrijstelling	4.285
Overblijvende lichtingssterkte	44.000

Het aantal afgekeurden is klein. Slechts 18% der onderzochten werd afgevoerd en deze uitkomst is dus nog gunstiger dan in DUITSCHLAND. Onze 40% afgekeurden steken hiertegen wel zeer sterk af.

4. *Vrijwillig dienenden.*

In vredesstijd kunnen vrijwilligers worden aangenomen tusschen den 16 en 30-jarigen leeftijd. Het aantal beroepssoldaten bedroeg 26.000, maar wordt tot 33.000 verhoogd.

5. *Vredessterkte.*

In 1937 bedraagt de vredessterkte van het leger 84.000 man. Daarbij komt dan nog de gendarmerie, ter sterkte van 171 officieren en 7200 man, zoodat de totale vredessterkte 2½ à 3 maal grooter is dan die van Nederland.

6. *Uitgaven voor de weermacht.*

In 1934 beliepen in BELGIË de uitgaven voor de weermacht 16,9% van de totale uitgaven van het staatsbudget, hetgeen neerkwam op 220 Belg. francs per hoofd der bevolking. Voor NEDERLAND waren de getallen respectievelijk 8,69% en f 7.67.

7. *Diensttaal.*

De Nederlandsche- en Fransche talen zijn (behoudens de hierna te noemen uitzondering) gelijk berechtigd in het leger. Er zijn regimenten en bataljons, die slechts één diensttaal hebben, maar er zijn er ook, die twee diensttalen hebben. Volgens de wet kan ieder recruut de taal kiezen, waarin hij opgeleid wil worden. In 1933 kozen 22.238 recruten het Nederlandsch, 17.796 kozen het Fransch en 315 kozen het Duitsch als opleidingstaal.

Voorschriften en bevelen van den Minister van nationale verdediging worden in Nederlandsch en Fransch uitgegeven. Echter heeft de dienstcorrespondentie van het regiment af naar boven *uitsluitend* in de Fransche taal

plaats. Voorts bestaat de overgrootste meerderheid der officieren uit Franschspreekende Walen, al hebben zij dan ook aan een examentje in Nederlandsch voldaan. De grootste meerderheid der recruten is echter Vlaamsch, gelijk ook duidelijk blijkt uit de keuze der opleidingstalen. In werkelijkheid is de meerderheid der Vlamingen nog grooter, daar er helaas nog altijd Vlamingen zijn, die zich voor hun eigen taal schijnen te schamen en nagenoeg uitsluitend Fransch spreken.

Meertaligheid in een leger is ongetwijfeld een nadeelige factor, die onder bepaalde omstandigheden noodlottige gevolgen kan hebben.

8. *Beroepsofficieren.*

Deze worden aan de militaire school te Brussel opgeleid of betrokken uit de onderofficieren van den troep, die — na aan bepaalde eischen te hebben voldaan — een opleiding tot officier ontvangen. Een derde der beschikbare plaatsen wordt gereserveerd voor de leerlingen der militaire school, een derde voor de officiersadspiranten uit den troep en een derde wordt door den Koning aangewezen.

9. *Onderofficieren.*

Deze worden betrokken uit vrijwilligers en capitulanten. De oudste onderofficieren vormen de „sous-officiers d'élite”.

B. ORGANISATIE.

De Koning is opperbevelhebber in vredes- en oorlogstijd. De Minister van nationale verdediging is verantwoordelijk; zijn militaire raadgever is de Chef van den generalen staf. Voor de verschillende wapensoorten heeft het ministerie „directeuren”. Voor recruiteering en mobilisatie is het land in 4 afdelingen verdeeld.

De eerste afd. omvat de provincies Brabant en Henegouwen, de tweede West- en Oost-Vlaanderen en Antwerpen, de derde Luik en Limburg en de vierde afd. omvat Luxemburg en Namen.

1. VREDESORGANISATIE.

In vreedetijd zijn aanwezig: 3 legerkorpsen, de verdedigingstroepen van LUXEMBURG en NAMEN, de wielrijdersgrenstroepen, het cavaleriekorps, de brigade legerartillerie, de luchtafweer, de genietroepen, de vestingtroepen, het vestingregiment van LUIK, de transporttroepen, de hospitaaltroepen, de intendancetroepen, de scholen en zelfstandige korpsen, de inrichtingen van aanmaak en de territoriale diensttakken.

Om niet te veel plaatsruimte op te eischen, kan hier alleen het voornaamste van de vredesorganisatie opgesomd worden.

Een legerkorps bestaat uit: staf, 2 infanteriedivisiën, 1 batterij anti-tankgeschut en 1 regiment korpsartillerie.

Een divisie bestaat uit: staf, 3 regimenten inf., 1 mitrailleurbataljon à 3 Compn., 1 Bt. inf.geschut, 1 Reg. art., 1 depôt en parkafd.

Een Reg. inf. bestaat uit: staf, 3 bataljons à 4 Compn., waarvan 1 mitr.-Comp., 1 schoolcomp., 1 depôt en parkcomp.

Een Reg. korpsart. bestaat uit: staf, 2 Afdn. à 2 Bt. houwitsers van 15,5 cm (één der Afdn. gemotoriseerd), 1 Afd. à 2 Bt. lange kanonnen van 10,5 cm, 1 gemotoriseerde Afd. à 2 Bt. kanonnen van 12 cm, 1 schoolbt., 1 depôt en parkbt.

Een Reg. divisieart. bestaat uit: staf, 2 Afdn. à 2 Bt. snelvuurkanonnen van 7,5 cm, 1 Afd. à 2 Bt. 7,5 cm geschut „grande puissance”, 2 Afdn. lichte veldhouwitsers à 2 Bt. van 10,5 cm, 1 schoolbt., 1 depôt en parkbt. Een gedeeltelijke motoriseering van de divisieart. wordt overwogen.

De verdedigingstroepen van Luxemburg en Namen bestaan uit: het korps Ardennenjagers (dat in oorlogstijd een gemotoriseerde divisie zal vormen) en het vestingregiment, met 7 Bt. vestinggeschut, 1 schoolbt. en 1 depot en parkbatt.

De wielrijdersgrenstroepen bestaan uit: het bataljon wielr. van Limburg (staf en 4 Compn.) en het Bat. wielr. Luik (staf, 6 Compn., 1 bt. inf.geschut).

Het cavaleriekorps bestaat uit: staf, 2 divisieën cavalerie, 1 Reg. bereden art., 1 cavalerieschool, 1 remontedepot.

Elke *divisie cavalerie* bestaat uit: staf, 1 bereden Reg. cav. (staf, 6 eskadrons, 1 schoolesk., 1 depot en parkesk.), 2 gedeeltelijk gemotoriseerde regimenten (elk bestaande uit staf, 3 bereden eskadrons en een gemotoriseerde groep (bestaande uit staf, 1 Esk. motorwielrijders, 1 antitank- en begeleidingsbt., 1 escadrille pantserwagens), 1 schoolesk., 1 depot en parkesk.), 1 Reg. wielrijders, bestaande uit staf, 2 bataljons à 3 Compn., 1 schoolcomp., 1 depot en parkcomp.

Het Reg. bereden art. van de cavaliëdivisie zal verder gemotoriseerd worden en bestaat thans uit: staf, 2 Afdn. à 3 Bt. kanonnen van 7,5 cm, 1 gemotoriseerde Afd. à 2 Bt. van 7,5 cm kanonnen, 1 gemotoriseerde Afd. à 2 Bt. houwitsers van 10,5 cm, 1 schoolbt., 1 depot en parkbt.

Van de overige in vreedstijd aanwezige troepen, volgen hier nog enkele bijzonderheden over

De luchtmacht.

Deze is nog niet zelfstandig. BELGIË beschikt thans over ongeveer 500 vliegtuigen¹⁾, waarvoor 150 officieren en 3000 man beschikbaar zijn. De vliegtuigen zijn grotendeels Fransche en Engelsche typen; slechts een deel is in BELGIË vervaardigd. Een groote vliegtuigfabriek bevindt zich in GOSSELIES, ten noordwesten van CHARLEROI. BELGIË beschikt voorts over eenige kabelballons van 4000 kub.m. elk; het bezit geen luchtschepen.

2. OORLOGSORGANISATIE.

Uit de hierboven zeer beknopt aangegeven vredesorganisatie blijkt reeds voldoende, dat men in BELGIË heel wat meer kernen in vreedstijd aanwezig heeft dan in NEDERLAND. Het logisch gevolg is, dat de mobilisatie in BELGIË sneller kan plaatshebben en met minder moeilijkheden te kampen zal hebben, terwijl het verband in den troep, de uitrusting en de geoefendheid heel wat beter in orde zijn dan bij ons. De langere eerste-oefentijd en de aanwezigheid van een groot contingent vrijwilligers komen zeer ten goede aan de strijdvvaardigheid der Belgische troepen.

Het zou uiteraard belangwekkend zijn precies na te gaan hoe de Belgische oorlogsorganisatie is en hoe de overgang van vredes- op oorlogsvoet plaats heeft. Men is in BELGIË over het algemeen echter zeer geheimzinnig met verstrekken van bijzonderheden op dit voor ons bij uitstek gewichtig punt.

¹⁾ De „Annuaire Militaire” geeft op voor den 1en Januari 1936: 350 vliegtuigen. Deze opgave schijnt met een korreltje zout te moeten worden genomen, of wel sindsdien zijn nog veel vliegtuigen aangeschaft.

Wel verscheen in de Fransche „*Revue d'Infanterie*” van April 1934 van de hand van den Belgischen luitenant-kolonel BOUHA een uitvoerig en interessant artikel, met bijzonderheden over bewapening en oorlogsorganisatie van het Belgische regiment infanterie. De hoofdzaken van dat artikel zijn reeds overgenomen in het Spectator-nummer van Sept. 1934; derhalve wordt naar dat nummer verwezen. Enkele aanvullende mededeelingen mogen hier echter nog plaats vinden.

De kolonel-commandant van een Belgisch regiment infanterie heeft een majoor als adjudant. De stafcompagnie van het Reg. heeft 2 échelons.

1e échelon: cijferdienst, tolken, telefonisten en seiners, waarnemingspersoneel.

2e échelon: administratief personeel, muzikanten, ordonnansen, enz.; de muzikanten kunnen o.a. dienst doen als „brancardier”.

Op vrachtauto's wordt dat gedeelte van de uitrusting van den man vervoerd, dat op marsch en in het gevecht niet noodig is. Dat is per man 6 kg in den winter en 7 à 8 kg in den zomer.

Een mitrailleurcomp. bestaat uit een peloton Hors-Rang (sterker nog dan bij de tirailleurcomp.) en 3 pelotons zware Maxim mitrailleurs. Bij sommige grensregimenten telt de mitr.Comp. 16 inplaats van 12 stukken.

Er is in BELGIË nu geschut van 47 mm, getrokken door tractoren, ingevoerd, terwijl men doende is het aantal pantserafweerwapenen steeds meer uit te breiden.

Na bestudeering van het artikel van den overste BOUHA, wordt het nog veel duidelijker, dat er voor bewapening en organisatie van onze Nederlandsche infanterie nog heel wat gedaan moet worden. Een Fransch militair schrijver heeft gezegd: „Qui dit „Infanterie”, dit „peuple”, dans la plus vaste et la plus profonde expression du mot.”

Zoo is het. De infanterie maakt de overgroote massa van een leger uit. De infanterie dient daarbij gewoonlijk korter dan de andere wapens en in grootere verbanden. De infanterie kent geen zorgen voor paarden en groot materieel, waardoor de tucht niet zoo gemakkelijk te handhaven is als bij wapens, waar de voornaamste zorgen juist daarom draaien. Is nu de bewapening der infanterie ook nog onvoldoende en zijn de kernen van alle onderdeelen in vreedestijd niet aanwezig, dan kan de modernste en ruimste bewapening van de hulpwapens het falen van de infanterie niet voorkomen.

ALLEREERST DIENT DUS GOED VOOR ONZE INFANTERIE TE WORDEN GEZORGD.

DE TOESTAND VAN DE WEERMACHT IS EEN DER VOORNAAMSTE WAARDEMETERS VAN ELK VOLK.

DE TOESTAND VAN DE INFANTERIE IS EEN DER VOORNAAMSTE WAARDEMETERS VAN ELK LEGER.

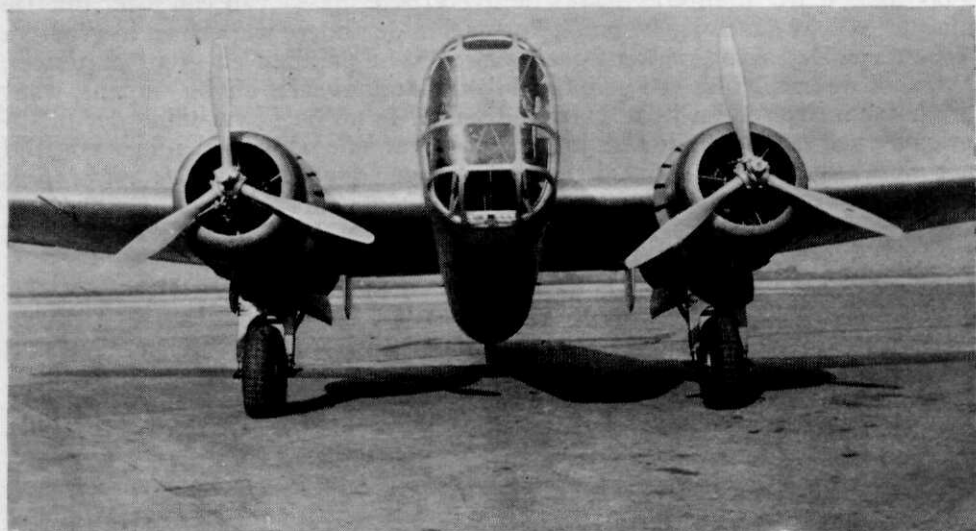
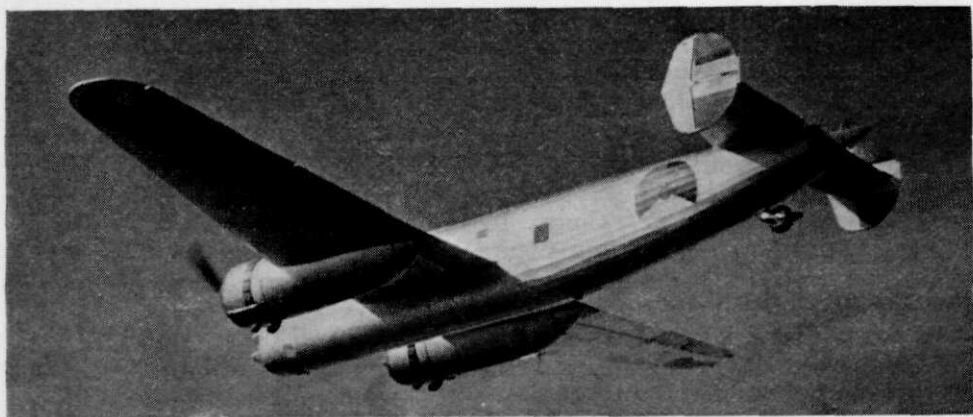
(Slot volgt).

NIEUWE UITGAVEN

„**Achtung-Panzer!**”. Die Entwicklung der Panzerwaffe, ihre Kampftaktik und ihre operativen Möglichkeiten. VON HEINZ GUDERIAN, Generalmajor. Uitg. *Union Deutsche Verlagsgesellschaft*. Stuttgart. Prijs RM. 6.80.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

LUCHTKRUISER T 5.

De Nederlandsche luchtkruiser T5 is in de eerste plaats ontworpen als bommenwerper, waaraan het vliegtuig zijn krachtige achterbewapening (4 mitrailleur-

posten, van welke er 3 bezet kunnen zijn) dankt.

Afhankelijk van den afstand tot het doel en van den aard hiervan, kan een

bommenlast van 800 tot 1200 kg worden medegevoerd.

Bij normale belasting mag worden verwacht, dat de maximum-snelheid op 3000 m de 400 km per uur zal overtreffen.

Bij toepassing van motoren, welke hun grootste vermogen boven 4000 m leveren, wordt een maximum-snelheid van 425 km per uur gegarandeerd.

De vlucht afstand bedraagt bijna 1500 km.

Het vliegtuig kan vooreerst ook als luchtkruiser voor de directe luchtverdediging worden gebruikt, in de eerste plaats door toepassing van het tijdbombardement.

De krachtige achterbewapening is ook in dit geval van groote beteekenis, gelet op het streven om de bommenwerper — zoo mogelijk — door speciale gevechtsvliegtuigen te doen beschermen. In omstandigheden, waarin het tijdbombardement niet kan worden toegepast, geeft de voorbewapening, welke uit een 2 cm kanon bestaat, gelegenheid om op eenigszins vergrootte gevechtsafstanden, de strijd met vijandelijke bommenwerpers aan te binden. Niet ten onrechte kenschetst de Engelsche vakpers dit vliegtuig als een der meest formidabele middelbare bommenwerpers.

ALGEMEENE VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE RESERVE-OFFICIEREN.

De Alg. Vereeniging van Nederlandsche Reserve-officieren heeft op 22 December 1937 te 's-Gravenhage haar 20-jarig bestaan gevierd onder leiding van haar Voorzitter, res. majoor ir. WOUTER COOL. Een twintigtal Belgische Reserve-officieren hebben de viering bijgewoond en de voorzitter, kolonel LENTZ en de secretaris luitenant DESTREE zijn door den Minister van Defensie ontvangen in tegenwoordigheid van ir. WOUTER COOL.

Voorts hebben zij een krans gelegd bij het monument voor Leger en Vloot te Scheveningen.

Luitenant-Generaal W. E. VAN DAM VAN ISSELT heeft een voordracht gehouden over:

Het ontstaan en de eerste ontwikkeling van het Reservekader.

Sprekers vader, wijlen Luitenant-Generaal VAN DAM VAN ISSELT, wien de eere-titel „Vader van het Reservekader” toegekend is, stelde reeds in zijn eerste voordracht in Krijgswetenschap, einde 1878, alle voornamen onderwerpen aan de orde, waarvoor hij zijn leven lang vurig gestreden heeft: verruiming van het militair onderwijs en van het leger in het algemeen; meer harmonische ontwikkeling door inperking van de hartstocht naar nuttige kennis; de lichaams oefeningen volle recht doen wedervaren. Natuurlijk werd reeds toen de aandacht gevraagd voor de hooge beteekenis van het Reservekader.

Zijn tweede voordracht in Krijgswetenschap 1887 gaf een afgerond plan voor het R.K., een derde in 1895, even schoon gedacht als meesterlijk gesteld, bewoog zich op nog ruimer gebied: Volksopvoeding en volksweerbaarheid. De superioriteit van het sportieve Angelsaksische ras boven den Duitschen blokkenden veelweter werd betoogd, daarmede als het ware $\frac{1}{4}$ eeuw vóór den wereldoorlog de afloop voorspeld.

De voordracht van 1878 leidde een 18-jarigen veldtocht in om het R.K. tastbaar in het leven te roepen, te verdeelen in 3 perioden:

1. die van 1878/93 om het denkbeeld in onze vooraanstaande, vooral onderwijskringen, ingang te doen vinden;

2. de beslissing in 1893. Het aan het D. v. O. uitgewerkt K.B. tot het R.K.

3. de eigenlijke overwinning: verovering van onze spes patriae; het binnenhalen van den eersten oogst (1893/6).

Aan dien 18-jarigen veldtocht heeft een hoogst doelmatig operatieplan ten grondslag gelegen, dat de Stichter met zijn rotsvast karakter methodisch met de grootste overtuigingskracht en nimmer falende energie heeft door- en uitgevoerd. Voor de eerste periode wendde de stichter zich tot de school. Om den reuzenarbeid te beseffen, welke viel te verrichten, dient gelet op de gapende kloof, welke volk en leger scheidde.

Ons krijgswezen had na 1830/9 nagenoeg volkomen stilgestaan. Het leger, buiten het volk staand, op elk gebied lijdende aan bloedarmoede, leidde op laag niveau een kammervol, benepen bestaan.

Hulde daarom aan den Stichter van het R.K., die door zijn zeer ruimen blik, doch ook door hardnekkig volhouden het eindelijk tot tastbare uitkomsten wist te brengen, doch hulde ook aan minister SEYFFARDT, die onmiddellijk inging op de schets en binnen eenige maanden het K.B. wist in 't leven te roepen.

Het K.B. er zijnde, begon de Stichter zijn derde periode 1893/6, nu met de school en de pers, om de spes patriae, het tastbaar resultaat. Die propaganda werd verder met de grootste energie gevoerd. Door onbekendheid met de nieuwe instelling en tegenwerking is de stroom eerst geleidelijk gekweekt.

Veel tegenkanting en tegenspoed heeft

het R.K. in zijn kinderjaren ondervonden:

1. Het oude leger kon er grosso modo niet bij. Men vergeleek de jeugdige reservisten met ervaren troepiers, zag er niet een zeer verbeterde uitgave van de voormalige schutterij-officieren in.

2. Ruim een half jaar na het Kon. besluit inzake het R.K. werd generaal SCHNEIDER M. v. O. Zeer spoedig werd de eerste milde regeling — welke nooit effectief heeft gewerkt, daar de aspirant-vaandrigs zich eerst 1 November 1894 konden aanmelden — herzien in reactionnair zin.

3. De viermaanders, door minister ELAND 1901 in de wet gebracht als proef en als depotmanschappen. Hangende de behandeling werd hun karakter omgezet tot een elite van voorgeoefenden: een groot deel der intellectueele krachten vloede toen af langs dien nevenweg, hoewel de persoonlijke dienstplicht 1898 was ingevoerd.

4. Het tweede ministerschap BERGANSIUS (1901/5), die kort vóór zijn optreden het R.K. „een woekerplant had geheeten, die vorming van hooger kader uit de dienstplichtigen geheel in den weg staat”. De hoofdofficier R.K. kwam te staan onder den toenmaligen almachtigen Inspecteur der Infanterie, die het R.K. zeer slecht gezind was. Hij wist, ondanks het nijpend kadergebrek, den toeloop, normaal 2 tot 400 per jaar, 1898 (invoering persoonlijke dienstplicht) 700 door allerlei knellende en remmende bepalingen feitelijk dood te knijpen. 1 Nov. 1905/6 meldden er zich nog slechts 22 aan!

Met minister STAAL brak in 1905 voor het R.K. een betere tijd aan.

Aan het slot zijner rede wees spr. er op, dat het R.K. in zijn oorspronkelijken vorm, dien van intermitterend dienen, 8-maandschen oefentijd, enz. d o o d is. 1 Aug. 1933 werd de werving daarbij gesloten.

Schier ongemerkt ging het oude R.K. heen: het stoffelijk overschot verdient een eereplaats der eereplaatsen op ons Legermuseum De Doorwerth. Gesneuveld op het veld van eer op Waterloo'dag 1916 heeft de Stichter het nog mogen beleven, dat de sterkte aan reserve-officieren het 5-voud bedroeg van wat hij als een aanvankelijk maximum in het oog had gevat.

Spr. voert tot slot den Stichter sprekende in met een zijner schoonste en verhevenste gedachten uit zijn meesterlijke voordracht: „Volksofvoeding en Volkswaarheid”, culmineerend in deze gedachte:

„Want wij zijn bij de ontwikkeling van onze strijdkrachten weldra beperkt door het zielental, maar voor ieder onzer zijn aan de grootheid van ziel en aan de kracht van geest geen grenzen gesteld.”

Rede van den Commandant van het Veldleger.

Luitenant-Generaal J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST, Adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin, Commandant van het Veldleger, heeft vervolgens een rede gehouden over:

De Reserve-officier in den tegenwoordigen tijd.

Het wezen van den reserve-officier is — aldus spr. — gelegen in het soldaat zijn en in het tevens gezagsdrager zijn.

De eerste plicht van een reserve-officier is dan ook er onafgebroken en doelbewust naar te streven een goed soldaat te zijn. Hiertoe behoort allereerst het door opvoeding, navolgen en zelfontwikkeling opvoeren van die eigenschappen, welke noodzakelijk zijn om te kunnen volharden en doorzetten en om onverschrokken en onwankelbaar te kunnen aanvaarden de rauwe en verpletterende spanningen en uitingen van geweld, welke te velde moeten worden doorstaan.

Zooals iedere gezagsdrager moet de reserve-officier uitmunten door een innerlijke, aangeboren en in zelftucht gekweekte beschaving. Hieraan ontleent hij, naast de mogelijkheid, ja de genade, om rechtvaardig, eerlijk en gestreng gezag te voeren en zijn ondergeschikten zoonoodig te leiden naar en over de velden des doods. Voor den militairen gezagsdrager in den rang van officier komt hierbij nog de bijzondere gebondenheid, welke het gevolg is van zijn eed.

Plichtsopvatting en plichtsbetrachting kunnen worden samengevat in één woord, hetwelk voor den eenvoudigen soldaat tot den hoogsten militairen gezagsdrager in klimmende gradatie geldt: d i e n e n.

De uiting van het ware wezen van den soldaat en den waren officier is het doelbewust, weloverwogen doch onvervaard handelen. Niet zoozeer het weten als het k u n n e n beheerscht de werkzaamheden van den officier. Maar aan het kunnen dient het weten ten grondslag te liggen. Aan elke krijgshandeling is een veelal groote verantwoordelijkheid verbonden: deze kan slechts worden gedragen door hem, die zich vóór het kunnen het kennen heeft eigen gemaakt.

Kenmerkend voor den militairen gezagsdrager zijn bij de uitoefening van zijn dienst: het voorbeeld en de bevelvoering. Goed voorgaan kan slechts hij, die er naar streeft goed te volgen, d. i. een goed soldaat te zijn.

Zaakkundige bevelvoering kan slechts worden geleerd door voortdurende oefening; in de scholing hiertoe dient het zwaartepunt te liggen van de opleiding, oefening en zelfstudie.

De kenbron van het militaire weten, dat de basis vormt voor het bevelvoeren, ligt in de reglementen en voorschriften.

Voor den jongeren reserve-officier, dus voor de lagere aanvoering, is het noodzakelijk hierbij van vaste normen en schema's uit te gaan. Dit is echter slechts de eerste étappe in de vorming van den reserve-officier-aanvoerder.

In betekenissen verre daarboven uitgaande is de tweede étappe: de scholing en oefening van den ouderen reserve-kapitein en den reserve-hoofd-officier in die bevelvoering, het zelfstandig bestudeeren en analyseeren van elk geval en geleid door inzicht, oordeel en initiatief zoeken naar de juiste oplossing.

Wanneer men den actieven dienst, welken in ons land een reserve-officier heeft te verrichten beschouwt, schijnt deze laag. De Zwitsersche reserve-officier echter moet zich veel meer getroosten.

Daarom is het gelukkig, dat vele reserve-officiëren vrijwillig trachten door studie en praktijk op de hoogte te komen en te blijven van hun veelomvattende taak, veelomvattend vooral voor den reserve-luitenant-kolonel-regimentscommandant.

Vooraf voor den jongen reserve-officier moet practisch dienen hoofdzaak zijn. Nochtans is ook buiten de periode van werkelijken dienst voor iederen reserve-officier noodig zelfontwikkeling op militair gebied, practisch zoowel als theoretisch, lichamenlijk zoowel als geestelijk. Dat dit inzicht meer en meer ingang vindt en doordringt in het korps reserve-officiëren zij erkend en gewaardeerd.

Uit het hier naar voren gebrachte blijkt, hoe hoog weten en kunnen en het zich daartoe bekwaam maken staat, daarboven echter gelden voor den soldaat en vooral voor den officier, de kracht van het gemoed, de durf, de opofferingsgezindheid en verder het voorbeeld.

Karakter en kracht van gemoed zijn ook onmisbaar om het vertrouwen van de ondergeschikten te kunnen verwerven.

Durf, niet alleen te velde, maar ook in vreedstijd, durf om verantwoordelijkheid te aanvaarden.

Ook offervaardigheid is een voor den officier noodzakelijke eigenschap, welke reeds tot uiting moet komen in het kneden van het eigen ik onder de discipline en de ongeschreven wetten, welke voor den officiersstand gelden en berusten op traditie, kameraadschap en eergevoel.

Hiertoe moet reeds de eerste opleiding gericht zijn op de strengste tucht en op de uiterste plichtsbetrachting.

Bij de vervulling van zijn dienstplicht,

met de hoogere bedoeling dezen dienstbaar te maken aan zijn korps en daarmee aan zijn land, moet de reserve-officier in al zijn handelen en heel zijn doen en laten zijn ondergeschikten tot onaantastbaar voorbeeld zijn.

Voorts moet hij er zich van bewust zijn, dat de buitenstaander mede naar zijn gedragingen het officierskorps en de weermacht beoordeelt en waardeert.

Omgekeerd vormt de reserve-officier een belangrijke schakel tusschen het officierskorps en de leidende kringen der maatschappij, tusschen het leger en breede lagen van het volk.

De beslissing welke de Tweede Kamer der Staten-Generaal 14 December jl. heeft genomen ten aanzien van de Dienstplichtwet, zal ook voor de reserve-officiëren zeker gevolgen met zich brengen. De verlenging van den oefentijd en de vergroting van het contingent scheppen de mogelijkheid den reserve-officiëren een grooter aandeel te geven in de opleiding en de oefening van den troep.

Met kracht wordt gewerkt aan de moderniseering van ons leger. Bij de infanterie is het in gebruik stellen van een zeer modern anti-tankkanon reeds gaande, terwijl het pantsergeweer, de tankbuks, voor de deur staat.

Autottractie zal op ruime schaal haar intrede doen.

Nieuwe wielrijders-, motorrijders- en pantserwageneenheden zullen de waarde onzer lichte troepen aanmerkelijk verhoogen.

Binnen afzienbaren tijd zullen ook de vechtwagens in onze organisatie een plaats krijgen. De luchtdoelartillerie zal in belangrijke mate met modern geschut worden uitgebreid, ook de motor- en veldartillerie zullen worden uitgebreid en gemoderniseerd. De uitrusting onzer luchtmacht ondergaat een grondige uitbreiding en vernieuwing.

De steeds voortschrijdende evolutie eischt, dat wij ook verder onverpoosd waakzaam blijven. Verrassingen zijn echter bij het uitbreken van een oorlog steeds te verwachten. Wij moeten derhalve in staat zijn ook aan onverwachte situaties het hoofd te bieden.

Dit stelt verhoogde eischen aan de opleiding van den soldaat en — a fortiori — van den reserve-officier.

Om ferm en doelbewust te kunnen opleiden is het noodig, dat men voortdurend de verschrikkelijke realiteit van den oorlog en zijn zware eischen voor oogen houdt.

Door de reorganisatie en uitbreiding van de weermacht, zoomede door de toenemende belangrijkheid van haar taak, is de positie zoowel van de beroeps-officiëren als van

de reserve-officieren zeer in beteekenis gestegen.

De beroepsofficieren worden hieraan dagelijks herinnerd.

Zij hebben in het tijdperk van militair verval met de uiterste inspanning gestreefd naar het behoud van de militaire waarde en de innerlijke kracht der weermacht en het ondanks alles hooghouden van den goeden geest. Zij zullen thans met niet minder inspanning arbeiden aan het in luttelen tijd tot stand brengen van een veelomvattende reorganisatie en uitbreiding.

Zij het ten deele in ander opzicht, zal ook de reserve-officier moeten uitmunten. Uit hetgeen hiervoren is gezegd blijkt, hoe dit zal kunnen geschieden.

Maar nog belangrijker dan de vrede-staak is de positie van den reserve-officier in tijden van spanning, van mobilisatie en van oorlog.

In die dagen zal aan het Korps Reserve-officieren met zijn sterkte van thans reeds

10.476 man een eminente verantwoordelijkheid toevallen. Laat ons derhalve den tijd, waarover wij nog beschikken, benutten, óók ter geestelijke, ter moreele voorbereiding.

Een groote militaire chef, de Generaal GOURAUD, zeide bij zijn afscheid: „Il y a des menaces à travers le monde. L'orage n'éclatera pas sur nous si nous sommes unis, si nous savons, si nous voulons travailler, chacun dans son métier; si l'armée, qui est la sauvegarde de notre indépendance, conserve et développe sa valeur morale et matérielle.”

Ditzelfde geldt voor ons.

Wanneer de Nederlandsche weermacht sterk is en goed bewapend, wanneer zij ook door snelle paraatheid dadelijk en vastberaden uitdrukking zal kunnen geven aan onzen wil tot zelfstandigheid en onafhankelijkheid, dan zal er geen stormloop over ons komen, omdat deze zou worden afgewezen.

Aan den Reserve-officier de schoone roeping, om hieraan naar uiterste vermogen mede te werken.

KONINKLIJKE OFFICIERS SCHERMBOND.

De voordeelen van het schermen zijn zoo veelzijdig, dat de officier zich wel in de eerste plaats daartoe moet aangetrokken voelen. In verschillende plaatsen van ons land zijn Afdeelingen van den Koninklijken Officiers-Schermbond gevestigd, waardoor ieder officier en ieder reserve-officier de gelegenheid heeft om, onder gunstige en billijke voorwaarden de scherm-sport te beoefenen en c.q. schermles te ontvangen. Zij zullen daar met open armen worden ontvangen.

Afdeelingen van den K.O.S. zijn gevestigd in Amsterdam, Arnhem, Amersfoort, Breda, Bergen op Zoom, Deventer,

's-Gravenhage, Haarlem, Den Helder, Harderwijk, Soesterberg en Utrecht, terwijl in de meeste andere garnizoensplaatsen, waar nog geen Afdeeling werd opgericht, de mogelijkheid om te schermen eveneens bestaat. Ondergeteekende is gaarne bereid alle inlichtingen op aanvraag te verschaffen.

Namens het Bestuur van
den K.O.S.

E. E. TH. DULFER

Kapitein-adjudant der Grenadiers,
Roelofsstraat 132,
Den Haag.

DE RIJSCHOOL TACHTIG JAAR

Op 1 December 1857 werd te Haarlem een rijcursus voor onderofficieren opgericht, welke op 1 November 1859 te Venlo werd omgezet in een rijcursus voor officieren. Sedert 1 November 1885 zetelt de Rijcursus te Amersfoort.

Door hare bekwame directeuren en instructeurs heeft de Rijcursus zeer grooten invloed ten goede uitgeoefend op de ontwikkeling van de rijkunst hier te lande en in het bijzonder op de militaire rijkunst.

Zonder daarbij ook maar iets af te doen aan de bekwaamheden van anderen moge

worden gewezen op de groote beteekenis voor de Nederlandsche rijkunst van mannen als S. J. VON HUGUENIN, A. G. M. J. BARON VAN OLDENEEL en J. H. VAN REEDE.

Bij de herdenking op 1 December j.l., waarvan uiteraard rijkunstige demonstraties een onderdeel vormden, bleek opnieuw dat onder de leiding van den huidige directeur, den Luitenant-kolonel D. A. CAMERLING HELMOLT de oude naam der inrichting wordt hooggehouden.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.**LUITENANT-KOLONEL G. J. M. VAN WEEL.†**

Op 50-jarigen leeftijd is overleden luitenant-kolonel van den generalen staf G. J. M. van WEEL, hoofd van de 2de afdeeling B. van het departement van defensie.

De heer VAN WEEL was officier in de orde van Oranje-Nassau, ridder in het Legioen van Eer en officier in de Kroonorde van België.

Luitenant-kolonel G. J. M. VAN WEEL werd in 1887 in Ned.-Indië geboren en vertrok op jeugdigen leeftijd naar Nederland. Hij was te 's-Gravenhage een populaire figuur. Als jongen was hij in sportkringen als voetballer bekend; hij speelde voor H.V.V. en H.B.S., bij deze laatste club als doelvrediger. Hij genoot zijn militaire opleiding aan de Kon. Militaire Academie te Breda en studeerde later aan de Hoogere Krijgsschool, waar hij zijn studies met mooie resultaten eindigde. Als militair mag hij dan ook op een schitterenden staat van dienst bogen.

Hij is adjudant geweest van de oud-ministers LAMBOUY en DECKERS en is reeds als kapitein chef geworden van de afdeeling Generalen Staf van het Departement van Defensie, een functie die hij tot den huidige dag heeft vervuld en tijdens welke hij is opgeklimmen tot den rang van luitenant-kolonel.

Luitenant-kolonel VAN WEEL was een zeer werkzaam man, die met groote opgewektheid zijn taak vervulde. In zeer moeilijke perioden (zoals wij nu b.v. weer achter den rug hebben, in verband met de behandeling van de begroting van Defensie) was hij voor de ministers een groote steun.

Eenigen tijd geleden is de heer VAN WEEL ernstig ongesteld geweest, ten gevolge van overwerken. Ofschoon hij daarna op het Departement zijn functie weer vervulde, is hij de gevolgen van zijn ongesteldheid nooit geheel te boven gekomen en zoo is nog vrij plotseling het einde gekomen.

BIJ DE LICHT TROEPEN.**Overplaatsingen, detacheringen, enz.**

Eerste-luitenant J. P. ILCKEN, van R.W. overgeplaatst bij het IIe R.H. (3e halfregiment), 1 Jan. 38.

Eerste-luitenant J. B. A. F. VAN EEKELN, van het IIe R.H., overgeplaatst bij het Ie R.H. (4e halfregiment), 1 Jan. 38.

Eerste-luitenant R.A. BARON VAN HECKEREN VAN BRANDSENBURG, van het Ie R.H., overgeplaatst bij het R.W., 1 Jan. 38.

Tweede-luitenant J. W. BOUWENS, van het Ie R.H., gedetacheerd bij de Luchtvaartafdeeling ter opleiding tot waarnemer, 15 Nov.

BIJ DE OVERIGE WAPENS EN DIENSTVAKKEN.**Benoemd**

tot officier van gezondheid der tweede klasse, C. J. W. VAN DEN BELD, arts, 25 Nov.

tot reserve-majoor, onderscheidenlijk bij het 16e R.I. en bij het 4e R.I., gepensioneerde luitenant-kolonels J. G. H. WASTE-NECKER en D. K. SCHREK, beiden van de infanterie K.N.I.L. 9 Dec.

Bevorderd

tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse, gerekend van 15 Oct., reserve-officier van gezondheid der tweede klasse Dr. H. G. BEINS; met ingang van 31 December, reserve-officier van gezondheid der tweede klasse W. L. VAN LUIJN.

tot reserve-kapitein, gerekend van 25 Sept., reserve-eerste-luitenant G. HETTINGA, van het 22e R.I.

tot reserve-dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse, gerekend van 1 Oct. 1937, reserve-dirigeerend officier van gezondheid der derde klasse P. BAKKER.

tot reserve-dirigeerend officier van gezondheid der derde klasse, met ingang van 15 Dec., reserve-officieren van gezondheid der eerste klasse Dr. L. J. VAN DER MANDELE, Dr. R. BAHLMANN, Dr. C. MOUT, H. F. VAN HEUVELEN, Dr. F. G. J. DUBOIS, Dr. A. WINKLER PRINS en D. E. W. C. BOSWIJK.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Majoor L. P. SCHMIDT, van den Staf I A. Brig. onder eervolle ontheffing uit zijn tegenwoordige functie overgeplaatst bij het 2e R.V.A. en bestemd tot hoofdinspecteur, 2 Nov.

Majoor C. C. GROSJEAN, van het 2e R.V.A., toegevoegd aan den C.-I A. Brig. en overgeplaatst bij den Staf dier brigade, 2 Nov.

Kapitein W. A. M. LOOMANS, van het 2e R.I., benoemd tot adjudant van het regiment, 2 Nov.

Kapitein W. G. A. SCHOENMAKERS, adjudant van het 2e R.I., overgeplaatst

bij den Staf V I. Brig. en benoemd tot adjudant bij dien staf, 2 Nov.

Reserve-luitenant-kolonel T. BEETS, van den Staf VI I. Brig., overgeplaatst bij den Staf inf., 9 Nov.

Kapitein W. ANTHEUNISSEN, van het R. Gr., bestemd tot adjudant van den Directeur der Hoogere Krijgsschool, 1 Nov.

Eerste-luitenant J. VAN DEN BREEMER, van het 11e R.I., bestemd tot leeraar bij de Kon. Mil. Academie en overgeplaatst bij den Staf inf., 1 Dec.

Majoor B. BRINKMAN, van den Staf V I. Brig., overgeplaatst bij den Staf VI I. Brig., 13 Nov.

Eerste-luitenant E. N. LANDUIJT, van de 1e Compagnie geneeskundige troepen, 1 Nov. belast met het commando over de 3e en de 4e Compagnie geneeskundige troepen te *Breda*.

Eerste-luitenants J. F. DOHNA en H. COOL, beiden van den Staf genie, onderscheidenlijk te *'s-Gravenhage* en te *Utrecht*, overgeplaatst resp. naar *Breda* op 29 Nov. en naar *Arnhem* op 3 Jan. '38.

Eerste-luitenant G. DIJKSTRA, van het 8e R.I., eervol ontheven uit zijn functie van adjudant van den C.-II Div. en toegevoegd aan den C.-S.V. Noord, 15 Dec.

Eerste-luitenant E. V. KENGEN, C.-onderafdeeling *Zutphen* der 4e Afdeling politietroepen, overgeplaatst bij den Staf van het korps en toegevoegd aan den Commandant van het Korps te *'s-Gravenhage*.

Eerste-luitenant K. TIMMERMAN, van de Depotafdeeling politietroepen, overgeplaatst bij de 4e Afdeling en bestemd tot commandant der onderafdeeling *Zutphen*.

Eerste-luitenant W. VAN HINTE, C.-onderafdeeling *Kerkrade* van de 3e Afdeling politietroepen, overgeplaatst naar *Roermond* als C.-onderafdeeling aldaar.

Eerste-luitenant P. A. MULLER, C.-onderafdeeling *Helmond*, overgeplaatst als C.-onderafdeeling *Kerkrade*.

Eerste-luitenant W. H. VAN DER GRINTEN, toegevoegd aan den C.- der 3e Afdeling, tijdel. belast met het commando over de onderafdeeling *Helmond*.

Kapitein J. J. SIX DIJKSTRA, van het 10e R.I., benoemd tot adjudant van het regiment, 18 Nov.

Majoor D. A. VAN HILTEN, van het R.I., overgeplaatst bij den Generalen Staf en bestemd tot Chef van den Staf I Div., 4 Dec.

Kapitein W. T. CARP, van het 5e R.V.A., overgeplaatst bij den Generalen Staf en bestemd voor den Staf van het Hoofdkwartier van het Veldleger, 1 Jan. '38.

Kapitein L. M. H. HENDRIKSZ, van het 11e R.I., overgeplaatst bij het R.Gr., 4 Dec.

Kapitein C. REIJNIERSE, van den Staf VIII I. Brig., eervol ontheven uit de functie

van adjudant en overgeplaatst bij het 5e R.I., 1 Jan. '38.

Kapitein I. E. LEEZER, van het 5e R.I., voorloopig werkzaam gesteld bij den Staf der VIII I. Brig. ten einde te worden belast met de waarneming van de functie van adjudant bij den Staf dier brigade, 1 Jan. '38.

Tweede-luitenants A. O. VAN SOEST, van het 17 R.I. en W. FABER, van het 5e R.I. gedetacheerd bij de Luchtvaartafdeeling ter opleiding tot waarnemer, 15 Nov.

Luitenant-kolonel A. H. SCHIMMEL, van den Generalen Staf, bestemd tot Chef van den Staf van het Hoofdkwartier van het Veldleger, onder eervolle ontheffing uit zijn tegenwoordige functie, 10 Dec.

Luitenant-kolonel V. E. WILMAR, van den Generalen Staf, (Chef Staf I Div.), toegevoegd aan den Chef van den Generalen Staf, onder eervolle ontheffing uit zijn tegenwoordige functie, 10 Dec.

Reserve-luitenant-kolonel M. HILLENUS van het 4e R.I., overgeplaatst bij den Staf inf., 1 Dec.

Eervol ontslagen.

Reserve-majoor voor speciale diensten E. A. WOLFSON, van den Generalen Staf, 31 Dec.

Reserve-kapitein L. W. M. DEURVORST, van het Korps motordienst, 17 Nov.

Reserve-kapitein J. LOUS, van het 14e R.I., 25 Nov.

Reserve-luitenant-kolonel G. J. HARTGERS, van den Staf Ve I. Brig., 1 Dec.

Reserve-kapitein Ir. B. REINDERS, van het R.G. Tr., 26 Nov.

Reserve-paardenarts der eerste klasse J. LAKO, 3 Dec.

Reserve-majoor J. F. HEIMEL, van het 6e R.I., 1 Jan. '38.

Reserve-kapitein F. W. A. M. PAYMANS, van het 6e R.I., 1 Jan. '38.

Gedetacheerd bij de troepen op Curaçao.

Kapitein E. L. VENEMA, van het Korps politietroepen, met ingang van 1 Feb. '38.

Decoratiën.

Reserve-majoor F. H. EBBINK, van het 15e R.I., Ridder 2e klasse in de Orde van St. Olaf (*Noorwegen*).

Reserve-kapitein Mr. L. H. J. J. MAZEL, van het 3e R.V.A., Ridder in de Orde van het Legioen van Eer.

Overleden.

Reserve-dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse E. C. VAN RIJSSEL, 4 December 1937, te *Rotterdam*.

Luitenant-kolonel G. J. M. VAN WEEL, van den Generalen Staf, Hoofd der IIe Afdeling B van het Departement van Defensie, 18 December 1937 te *'s-Gravenhage*.

UIT DE VAKPERS

VELDHEEREN.

In het Indisch Militair Tijdschrift verschijnt reeds gedurende eenige jaren een hoogst interessante en doorwrochte studie van den Kolonel der Artillerie b.d. van het K.N.I.L. G. TH. SLOTHOUBER, getiteld: *Veldheeren*. Deze studie ving aan in I.M.T. 1934, Nr. 10 met een inleiding, bewerkt naar het 3e hoofdstuk, eerste boek, van het bekende werk „*Vom Kriege*“ van VON CLAUSEWITZ. In deze inleiding neemt Schr. de voornaamste uitingen van de geestes- en gemoedskracht, welke de oorlogsactie van de menschelijke natuur eischt, in beschouwing en komt tot de slotsom, dat het in zijn verschijnselen zoo eenvoudig en weinig samengesteld lijkende oorlogswerk, door lieden zonder uitstekende verstandelijke vermogens niet op uitstekende wijze kan worden volbracht. Na deze inleiding wijdt Schr. in I.M.T. 1934, Nr. 11 eenige korte, doch interessante beschouwingen aan beroemdheden uit de oudheid en de middeleeuwen, nl. ALEXANDER DE GROOTE, HANNIBAL, JULIUS CAESAR, DE RUYTER en EUGENIUS VAN SAVOYE. Vervolgens vangt in I.M.T. 1934, Nr. 12 een reeks biografieën aan met de levensbeschrijving van FREDERIK DE GROOTE (voortgezet in I.M.T. 1935, Nrs. 1 t/m 7), waarin achtereenvolgens behandeld worden FREDERIK's jeugd, zijn huwelijk, zijn koningsschap en de verschillende door hem gevoerde oorlogen en veldslagen. De ontzaglijke moeilijkheden waarmee deze Koning-Veldheer te kampen heeft gehad, zijn bewonderenswaardige energie, zijn schitterend veldheerstalent en zijn groote gaven als regeerder, worden in deze biografie op uitnemende en pakkende wijze geschilderd. Men ontkomt daarbij niet aan een grenzeloze bewondering voor dezen

„Koning bij de Gratie Gods“, die zijn land tot grootheid opvoerde en uit dien hoofde nog steeds wordt geëerd.

Een merkwaardige tegenstelling hiermede vormt de figuur van NAPOLEON, wiens biografie wordt behandeld in I.M.T. 1935, Nrs. 8 t/m 12 en I.M.T. 1936, Nrs. 1, 2, 4, 6 t/m 10. Bij deze fascinerende persoonlijkheid wordt ook de minder bekende keerzijde van de medaille op uitnemende wijze belicht. Deze keerzijde luidt: „de immigrant, beheerscht door toemellooze eerezucht, heerschezucht en energie, voor wien het land slechts tot middel heeft geëdiend om zijn doel, de eigen glorie, te dienen, waarbij hij dat land heeft geleid naar ongekende macht en hoogte, om het daarna — uitgeput — te zien terugvallen in bittere armoede en ellende“. Doch Schr. plaatst ook NAPOLEON's geniale veldheerstalenten in het volle licht en voert zijn lezers op boeiende wijze van NAPOLEON's jeugd door alle veldslagen heen naar het droevige einde op St. Helena. Het is niet doenlijk om in dit korte bestek grepen uit deze interessante studie te doen; lezing van de artikelenreeks wordt warm aanbevolen, vooral ook om de aparte, karakteristieke en puntige stijl, alsmede de heldere wijze waarop Schr. de analogie tusschen de Europeesche moeilijkheden in het begin van de 19e eeuw en in onze troebele tijden naar voren brengt.

Thans vervolgt Schr. zijn studie met de biografie van HELLMUTH GRAF VON MOLTKE, aangevangen in I.M.T. 1936, Nr. 10 en voortgezet in de Nrs. 11 en 12 van denzelfden jaargang, alsmede in I.M.T. 1937, Nrs. 2 t/m 7. De vervolgartikelen worden met belangstelling tegemoet gezien.

„Indisch Militair Tijdschrift“, 1934—1937.

J. J. M.

HET VUUR VAN EEN BATALJON BIJ DEN AANVAL.

De Luit.-kol. JOURDAN geeft een studie betreffende het gebruik van de vuurorganen, waarover een B.C. beschikt.

De schrijver gaat er van uit, dat het bataljon normaal is versterkt met een

sectie anti-vew. geschut en eenige mortieren, terwijl het wordt gesteund door — in de periode voorafgaande aan den hoofdaanval zeer zwakke — artillerie.

Achtereenvolgens worden besproken:

de naderingsmarsch;
het tot stand brengen van de gevechtsaanraking;
de aanval op een stelling in de bewegingsoorlog.

De naderingsmarsch.

De beschouwingen hieromtrent zijn als volgt samen te vatten.

De naderingsvorm moet zoodanig zijn, dat de B.C. elk moment kan beschikken over de hem ter beschikking staande middeelen, terwijl de manoeuvre, welke noodig is om de gevechtsaanraking tot stand te brengen, zoo snel mogelijk tot uitvoering moet kunnen komen.

Hiertoe is het noodig, dat:

de B.C. marcheert bij die vóórcompagnie, waarbij vanaf de marsch-as het beste inzicht wordt verkregen in het vak van actie, hetwelk het bataljon is toegewezen;

de vuurorganen waarover de B.C. beschikt (zw. mitrs., mr. en anti-vew. geschut) volgen — afhankelijk van de bedektheid van het terrein — in of zoo dicht mogelijk achter het voorste échelon. Het anti-vew. geschut dient bij voorkeur te marcheren achter de voorsectiën of op den vleugel van het voorste échelon.

Het tot stand brengen van de gevechtsaanraking.

De schrijver gaat hierbij van het volgende uit (zie in verband hiermede pt. 321 en 322 I.R. — II B):

a. De actie geschiedt tegenover weerstanden welke of wel geheel zijn geïsoleerd, dan wel op geruimen afstand van elkaar liggen.
„Omvatting” treedt dus op den voorgrond.

b. De actie geschiedt op een breedte, welke het normale aanvalsfront van een bataljon ver overtreft, zoodat zij slechts kan worden uitgevoerd met beperkte krachten (als regel niet meer dan één compagnie), gesteund door alle vuurorganen.

De tijd welke noodig is om deze eenheid gereed te stellen, is mede noodig om den vuursteun te organiseren.

Achtereenvolgens wordt de actie beschouwd:

in bedekt terrein,

bij gebruik maken van een „compartiment de terrain” hetwelk past in de voorgenomen handeling,
in open terrein.

Het gebruik der vuurorganen ziet de schrijver als volgt:

In bedekt terrein.

De mitrailleurs bedekken de te omvatten weerstand met een zoo krachtig mogelijk vuur.

De mortieren nemen de vij. automatische wapenen, welke zijn of worden ontdekt, voor hun rekening.

Het anti-vew. geschut waakt tegen het ingrijpen van vij. gepantserde organen.

Het is wenschelijk aan de omvattende eenheid (Comp.) eenige zw. mitrs. toe te bedelen, om zoodra zulks mogelijk is door rugvuur den val van den weerstand te bespoedigen.

In een „compartiment de terrain”.

Hierbij zijn twee gevallen te onderscheiden:

a. Het terrein-compartiment omvat het geheele bataljonsvak.

Het gebruik der vuurorganen verschilt dan weinig met het voorgaande, behoudens dat een deel der mitra. zal moeten worden afgezonderd om de randen van het compartiment te neutraliseeren.

b. De omvattende eenheid kan een terrein-compartiment benutten.

Het gebruik der vuurorganen verschilt in dit geval belangrijk.

De mitrailleurs beschermen zoo krachtig mogelijk de randen van het compartiment.

De mortieren (indien de B.C. zulks noodig acht gesteund door de art.) nemen het compartiment in de diepte onder vuur.

In open terrein.

Geen gunstig resultaat kan worden verwacht, zoolang een behoorlijke art.steun niet verzekerd is.

De aanval op een stelling.

Drie mogelijkheden worden onderscheiden:

a. Vuur over eigen troepen is mogelijk.

Hierbij wordt de organisatie en opstelling van een vuurbasis besproken.

De beginselen hierbij uiteengezet, verschillen weinig met die welke in onze reglementen zijn neergelegd.

b. Vuur over eigen troepen is niet mogelijk.

In dit geval worden twee oplossingen gegeven:

1e. De georganiseerde neutraliseering van 's vijands voorste lijn met *inf.-vuur* blijft achterwege en wordt geheel overgelaten aan de artillerie. Een uitzondering wordt gemaakt voor de mortieren, welke volgens

een vastgesteld plan aan deze neutraliseering kunnen deelnemen. De schrijver noemt dit „la solution risquée”.

- 2e. Aanvankelijk wordt slechts aangevallen met één voorcomp. De vuurbasis vindt alsdan opstelling in het vak van de nevencomp. en moet door krachtige flankerende vuren de aanvallende comp. zoolang mogelijk steunen. Zoodra deze vuren niet meer mogelijk zijn, verlaat ook de neven-comp. de uitgangsstelling. De schrijver noemt dit „la solution prudente”.

La Revue d'Infanterie, April 1937.

- c. De aanval wordt gesteund door vechtwagens.

Opstelling en inrichting van de vuurbasis komt overeen met a.

Zoodra de vews. 's vijands voorste lijn hebben bereikt, wordt aan de organen in de vuurbasis het zwijgen opgelegd.

Vervolgens bespreekt de schrijver de inrichting en verplaatsing van de vuurbasis, benevens de verbinding van deze met de aanvallende troepen.

Het geheel wordt besloten met een „cas concret”.

A. P.

DE OPVOEDING VAN EEN INFANTERIE-DIVISIE EN HAAR BEKRONING IN DEN VECHTWAGENSLAG VAN KAMERIJK.

Res. eerste-luitenant der art. ZINDLER geeft een zeer belangwekkende schildering van de wijze, waarop generaal VON WATTER de in het voorjaar van 1915 opgerichte Deutsche 54ste Inf. Div. op haar gevechtstaak wist voor te bereiden en van de bekroning, die deze arbeid Nov. 1917 in den vechtwagenslag bij KAMERIJK vond. Deze divisie toch was het, die door haar taaien weerstand den Britschen aanval op 20 November 1917 zoodanig remde, dat het mogelijk werd den volgende dag door een tegenaanval het evenwicht weder geheel te herstellen. De klokken van WESTMINSTER hadden te vroeg geluid.

In deze schildering treden twee factoren op den voorgrond. Allereerst *het persoonlijk voorgaan van den divisiecommandant* in tal van slagen en gevechten. Schr. heeft als soldaat, onderofficier, luitenant, batterijcommandant en regimentsadjutant telkenmale beleefd, welk een onvergetelijken indruk het op den eenvoudigen man maakt, wanneer in het heetst van den strijd, ondanks een waanzinnig vernietigingsvuur, plotseling de divisiecommandant naast hem opduikt. Een beeld, dat na den Marne-

„Wissen und Wehr”, Mei 1937.

slag niet al te dikwijls meer was gezien.

Een echte aanvoerder moet zijn troepen echter niet alleen voorleven, maar ook voordenken. Dit deed generaal VON WATTER door, in een tijdperk toen het geloof aan vechtwagens gelijk werd gesteld met dat aan spoken, zijn divisie te scholen in de afweer van deze strijdmiddelen. Om trent de wijze, waarop zulks geschiedde doet Schr. mededeelingen, waaruit voor ons tal van practische lessen zijn te trekken „*Das Wichtigste aber war, der Infanterie das grauen vor den Tanks zu nehmen*”, in een tijd toen de Duitschers zelf deze strijdmiddelen niet bezaten. *Zulks geschiedde door namaak-tanks („Tankatrappen”) te bouwen en de troepen-infanterie, artillerie en pioniers — hier achter het front tegen te laten vechten.* Daarbij werd besproken en gewezen hoe men deze monsters te lijf kon gaan en zoo verloren zij het geheimzinnige angstaanjagende van het onbekende.

Welk een les voor ons leger, waar twintig jaar na den Wereldoorlog [nog dikwijls wordt geoefend, alsof vechtwagens inderdaad slechts spoken zijn!

C.

VECHTWAGENHINDERNISSEN IN DEN BEWEGINGSOORLOG.

De „*Allgemeine Schweizerische Militärzeitung*”, onder redactie van „Oberst-divisionär” E. BIRCHER (Manuelstr. 95, BERN) heeft een afzonderlijk nummer gewijd aan *motoriseering en mechaniseering*. Zwitsersche, Duitsche, Fransche en Oostenrijksche schrijvers hebben medegewerkt tot het verkrijgen van een belangwekkend geheel.

Ons trof in het bijzonder een artikel „*Motorisierte Tank-Sperrdetachement. Erfahrungen aus den Manövern 1936*” door Kapitein der genie STAHEL. Hieruit blijkt, dat bij deze legeroefening de eene partij beschikte over betrekkelijk sterke lichte troepen, gemotoriseerde mitrailleurseenheden en pantserwagens, waardoor de andere partij gedwongen was tot bijzondere

veiligheidsmaatregelen tegen deze snelle strijdkrachten. Een pioniercompagnie was daartoe gemotoriseerd en verdeeld in detachementen tot het aanleggen van vechtwagenhindernissen. Elk detachement bestond uit 1 officier, 3 onderofficieren, 12—20 pioniers en een infanteriedekking van tenminste een groep. Als materiaal werden op de vrachtauto's medegevoerd: draadcilinders, werktuigen, springstoffen met ontstekingsmiddelen voor opgestopte ladingen en mijnen (ten deele gemarkeerd). De detachementen werden onder de bevelen gesteld van R. Cn., bij uitzondering B. Cn., en gebruikt om tijdens den opmarsch, door het telkens aanleggen van nieuwe hindernissen, de opmarcheerende onderdeelen te dekken. Wie zich herinnert hoe bij onze legeroefening 1936 een gesloten marcheerd bataljon door een pantser-

wagen werd overvallen, zal het belang van dergelijke versperringen ten volle beseffen. Zij hebben uiteraard alleen nut op plaatsen, die niet of moeilijk kunnen worden ontrokken (bruggen, dorpsstraten, boschwegen, enz.).

Merkwaardig is, dat de Zwitsersche „*Provisorischen Anleitung für die Herstellung von Panzerwagensperren, 1936*” als eerste van de snel te vervaardigen hindernissen de *draadcilinders* noemt, terwijl ons „*V.I.S. VIII*” deze onder de vechtwagenhindernissen in het geheel niet noemt. Blijkens het onderwerpelijk artikel zijn zij „ein vorzügliches wirkungsvolles Sperrmittel”. Tegen een middelbare vechtwagen zouden 6—9 rollen noodig zijn.

Wij bevelen zoowel het besproken artikel alsook het geheele nummer in de belangstelling aan.

„Allgemeine Schweizerische Militärzeitung”, April 1937.

C.

DE REORGANISATIE VAN HET INDISCHE REGIMENT INFANTERIE.

Kapitein Jhr. J. M. R. SANDBERG bestrijdt in I.M.T. 1937, Nr. 7 het artikel van Kap. VAN DIJKEN, betreffende de organisatie van het Ind. reg. inf., waarin deze de onvolkomenheden van de bestaande organisatie aantoont en, *zonder uitbreiding van het thans ingedeelde personeel*, een reorganisatie voorstelt, waarbij de 4e cie. van het bataljon als offer valt om aan de gestelde desiderata te kunnen voldoen (zie referaat in M.S. 1937, nr. 3, blz. 168).

Kap. S. richt zich eerst tegen de basis van het voorstel van Kap. v. D., betoogt hierbij dat de tijd van „reorganisatie in het mindere” nu voorbij moet zijn en komt tot de conclusie, dat het departementaal wel juist gezien moge zijn vast te houden aan de aanwezige personeelssterkte, doch dat zulks internationaal en nationaal gezien zeker niet juist is. Hoewel Schr. de door Kap. v. D. opgesomde, aan de huidige organisatie klevende onvolkomenheden geheel onderschrijft, verwerpt hij met klem een verbetering, welke gaat ten koste van de 4e (militie) Compn. der bataljons, hetgeen zoowel voor de primaire (handhaving van orde en rust) als voor de secundaire (defensie) taak onaanvaardbaar wordt geacht en waarbij gewezen wordt op de noodzakelijkheid en de groote voordeelen van de 4e Comp. bij het Indische bataljon i.v.m. zijn speciale taken.

Daarna betoogt Schr. dat een versterking van de gevechtskracht van het reg. inf. zeer wel mogelijk is met behoud van de 4e Compn. en geeft v.w.b. het bataljon de volgende oplossing:

— een reorganisatie van de Comp. inf. in groote trekken overeenkomende met

het voorstel van Kap. v. D., waarbij echter de sectiën iets anders samengesteld en 2 man sterker zijn;

— een uitbreiding van het bestaande Pel. van 6 mitr. tot een Pel. van 8 mitr. en 2 mortieren (Kap. v. D. vroeg in stede van de 4e Comp. een mitr. Comp. met 8 mitr. en 4 mortieren);

zoodat het bataljon dan telt: ± 1060 man, 200 paarden en 70 voertuigen. De R.C. dient bovendien in de bestaande Afd. mitr. en inf.gesch. te beschikken over 1 Pel. à 8 mitr. en 1 Pel. à 6 mortieren, teneinde deze wapenen naar behoefte te kunnen inzetten (bij Kap. v. D. beschikt de R.C. niet over mitr. van 6,5, doch wel over 4 zware mortieren).

Kap. S. verwerpt de door Kap. v. D. voorgestelde zware mortieren met motortractie als reg.orgaan om 2 redenen, nl.:

- 1e. omdat Schr. geen organieke indeeling van begeleidende artillerie wenscht zoolang de verontrustend zwakke Div.art. (36 stukken) niet eerst versterkt is, en
- 2e. omdat de toepassing van motorisering ernstig afbreuk zal doen aan „het beginsel van mobiliteit, welke thans een der voornaamste kenmerken van onze infanterie is.”

Om laatstgenoemde reden verwerpt Schr. ook de door Kap. v. D. als reg.orgaan gepropageerde gemotoriseerde fus.Comp., waaraan volgens Schr. bovendien in onze regn.inf. niet de minste behoefte bestaat.

Voor wat betreft de luchtbescherming en de pantserafweer van het reg. acht Schr. het noodzakelijk om deze aangelegenheden eerst in hooger verband te bezien en vast

te stellen, wat voor de Divisie en het Veldleger noodig is, om *daarna* de behoeften van het reg. te kunnen beoordeelen.

Schrijvers slotconclusie luidt, dat bij de reorganisatie de voornaamste kenmerken van het Indische bataljon, nl. veel mankracht en groote mobiliteit, beide berustende op goede tactische gronden, onaangetast moeten blijven, dat het loslaten van de 4e Comp. „in feite ter wille van 1 sectie mortieren” onverantwoord is te achten en dat men daarmede het toch reeds zoo verzwakte Indische leger een slechten dienst zou bewijzen.

Hoewel Kap v. D. het antwoord hierop stellig wel niet schuldig zal blijven, is het te vreezen, dat beide Schrijvers moeilijk tot overeenstemming zullen kunnen komen, omdat zij van een verschillende basis uitgaan. Waar Kap. v. D. zich als uitgangspunt koos: „geen uitbreiding”, moest zijn oplossing ook ernstige nadeelen met zich brengen. Kap. S. meent echter dat aan

„Indisch Militair Tijdschrift”, Juli 1937.

uitbreiding niet valt te ontkomen en deze zal voor zijn organisatie ook vrij aanzienlijk moeten zijn (naar schatting \pm 500 man per reg.). De groote moeilijkheid is echter, dat men in Indië niet kan grijpen naar het in Nederland mogelijke middel van contingentsuitbreiding, want er bestaat reeds *algemeene* dienstplicht en de beschikbare militie is *tot den laatsten man* reeds ingedeeld. En waar thans voor de uitbreiding van marine, luchtmacht, luchtverdediging en hulpwapens een steeds grooter beroep gedaan wordt op de militie, moeten andere onderdeelen van het leger noodgedwongen hun militie afstaan. Elke uitbreiding van het Indische leger kan dus alleen verwezenlijkt worden door middel van beroepspersoneel en dit is duur. Mag zulks echter in deze tijden *het* doorslaggevend motief zijn om noodzakelijke uitbreidingen niet door te voeren? De \pm 8000 man, in 1933 en volgende jaren wegbezuinigd, zijn nog lang niet allen terug.

J. J. M.

BAND 1937

Voor den jaargang 1937 worden weder **LINNEN BANDEN** beschikbaar gesteld.

Toezending volgt uitsluitend na ontvangst van f 1.30 per Postwissel of na overschrijving op Postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N. V.

Betaling Abonnement 1e kwartaal 1938

Tot 5 JAN. a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 1e KWARTAAL 1938 à f 2.50 (binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V. met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogd met 15 cent incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

Aan abonné's, die gebruik wenschen te maken van automatische giroering, zenden wij gaarne een **ingevuld machtigingsformulier**

ADMINISTRATIE „DE MILITAIRE SPECTATOR”
Zwarteweg 1, Den Haag.

N.V. NEDERLANDSCHE KABEL FABRIEK - DELFT
GRONDKABEL (MET PAPIER ISOLATIE)
VOOR ZWAK- EN STERKSTROOM
ELECTROLYTISCH KOPERDRAAD **VULMASSA**